

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA TĚLESNÉ A SPORTOVNÍ VÝCHOVY

PHDR. MARIE ČERMÁKOVÁ, CSc.,
BIOGRAFIE SKOKANKY A TRENÉRKY SKOKŮ DO VODY
DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Darek Váca
Učitelství pro SŠ, obor TV – GE

Vedoucí práce: *Mgr. Radek Zeman*

Plzeň, 12 dubna 2015

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 12 dubna 2015

.....
vlastnoruční podpis

Děkuji Mgr. Radku Zemanovi za metodické vedení, podněty a připomínky při zpracování mé diplomové práce. Chtěl bych také poděkovat za spolupráci a poskytnuté informace především PhDr. Marii Čermákové, CSc. Poděkování si zaslouží i Hana Novotná, Milena Neveklovská – Duchková, Heidemarie Bártová – Grecká, Tomáš Neterda, Kristýna Daňková, Karel Hejl, Vladimír Srb a Lenka Šmídová, kteří se semnou podělili o své vzpomínky na dr. Marii Čermákovou.

OBSAH

1	ÚVOD	- 1 -
2	CÍL A ÚKOLY	- 2 -
2.1	CÍL PRÁCE	- 2 -
2.2	ÚKOLY PRÁCE	- 2 -
3	METODIKA PRÁCE	- 3 -
4	SKOKY DO VODY	- 4 -
4.1	CHARAKTERISTIKA	- 4 -
4.2	HISTORIE	- 4 -
4.3	VÝVOJ SKOKANSKÝCH ZAŘÍZENÍ	- 5 -
4.4	ČÍSELNÉ OZNAČENÍ SKOKŮ	- 7 -
4.5	METODIKA VÝCVIKU SKOKŮ DO VODY	- 9 -
5	CHARAKTERISTIKA ŽIVOTA A SPORTOVNÍ KARIÉRY PHDR. MARIE ČERMÁKOVÉ, CSc.	- 12 -
5.1	ZÁKLADNÍ FAKTA	- 12 -
5.2	DĚTSTVÍ	- 14 -
5.3	POČÁTKY SKOKANSKÉ KARIÉRY	- 15 -
5.4	POČÁTKY TRENÉRSKÉ KARIÉRY	- 18 -
5.5	MILENA, NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SVĚŘENKYNĚ	- 20 -
5.5.1	Skoky naplno	- 21 -
5.5.2	Příprava na OH v Mexiku 1968	- 21 -
5.5.3	OH Mexiko 1968	- 27 -
5.5.4	Profesní úspěch a osobní neúspěch dr. Čermákové	- 28 -
5.5.5	Další úspěchy	- 29 -
5.5.6	Ukončení Mileniny aktivní skokanské kariéry	- 31 -
5.6	DALŠÍ ÚSPĚŠNÍ SVĚŘENCI	- 31 -
5.7	PROHRANÝ BOJ O BAZÉN	- 37 -
5.8	JAK VIDÍM DR. ČERMÁKOVOU JÁ	- 38 -
6	OFICIÁLNÍ PŘIJETÍ MILENY DUCHKOVÉ – NEVEKLOVSKÉ V PARLAMENTU ČR	- 41 -
7	SVĚŘENCI	- 44 -
7.1	MILENA NEVEKLOVSKÁ ROZENÁ DUCHKOVÁ	- 44 -
7.2	HANA NOVOTNÁ	- 46 -
7.3	HEIDEMARIE BÁRTOVÁ ROZENÁ GRECKÁ	- 48 -
7.4	KRISTÝNA DAŇKOVÁ	- 50 -
8	STŘÍPKY Z ROZHOVORU, ANEB CO SE DO PRÁCE NEVEŠLO	- 52 -
9	ŘEKLI O DR. ČERMÁKOVÉ	- 56 -
10	DISKUZE	- 61 -
11	ZÁVĚR	- 63 -
12	RESUMÉ	- 64 -
13	SUMMARY	- 65 -
14	SEZNAM LITERATURY	- 66 -
15	SEZNAM OBRÁZKŮ	- 69 -
16	SEZNAM TABULEK	- 71 -
17	PŘÍLOHY	- 72 -

1 ÚVOD

31. října 2014 byl pro dr. Marii Čermákovou výjimečný den. Oslavila své 85. narozeniny.

A čím se stala výjimečnou dr. Čermáková? Už jako malá se dala na jeden krásný sport. Sport, kterému obětovala celý svůj život. Byly jím skoky do vody. V České republice nijak výrazně známý sport, přesto jsme v něm měli nemalé úspěchy. A právě největší úspěchy v tomto sportovním odvětví u nás dokázali svěřenci trenérky skoků do vody dr. Marie Čermákové, 11 násobné mistryně ČSSR v letech 1946 – 1957. Nejvýznamnější svěřenkyní dr. Čermákové byla bez pochyby Milena Neveklovská rozená Duchková, zlatá na OH 1968, zlatá na ME 1970 a stříbrná na OH 1972 ve skocích z 10m věže. Dalšími úspěšnými svěřenci byli například: Tomáš Krčma, Alena Niederlová, Hana Novotná, Heidemarie Bártová rozená Grecká, sestry Lucie a Andrea Absolonovy, sestry Kristýna a Eliška Daňkovi a Jaroslav Makohin.

Když jsem přemýšlel o tématu mé diplomové práce, tak jsem si řekl, že bych mohl navázat na moji bakalářskou práci „Milena Duchková – Neveklovská, biografie československé reprezentantky ve skocích do vody“ a napsat volné pokračování zaměřené na život, skokanskou a trenérskou kariéru dr. Čermákové, její trenérky. S tímto nápadem souhlasil, po krátké konzultaci vedoucí mých prací, Mgr. Radek Zeman. Zavolał jsem poté dr. Čermákové a sdělil jí svůj záměr. Z telefonátu bylo poznat, že má z nápadu radost. Měla sice menší pochybnosti, protože si myslela, že se v jejím životě neodehrálo tolik významných věcí, aby stály za zpracování do mé diplomové práce, ale já jsem přesvědčen o opaku. Proto teď před vámi leží tato práce, která vás seznámí s touto jedinečnou osobností českých skoků do vody, PhDr. Marií Čermákovou, CSc.

Mimo biografie dr. Čermákové vás seznámím s krátkou metodikou tohoto sportu a uvedu krátké skokanské životopisy některých svěřenců dr. Čermákové.

2 CÍL A ÚKOLY

2.1 CÍL PRÁCE

- Cílem mé diplomové práce je charakterizovat život a vývoj sportovní kariéry dr. Marie Čermákové, skokanky, trenérky a rozhodčí skoků do vody.

2.2 ÚKOLY PRÁCE

- Získání souhlasu dr. Čermákové
- Získání informací o dr. Čermákové (osobní život, závodní kariéra, pedagogická činnost, trenérská činnost a funkce rozhodčí) především z osobního kontaktu s dr. Čermákovou
- Získání informací o dr. Čermákové od jejích svěřenců a přátel
- Seznámení s metodikou skoků do vody
- Kompletace všech získaných informací
- Vytvoření fotodokumentace

3 METODIKA PRÁCE

Hodně informací k tématu jsem měl už z doby, kdy jsem psal bakalářskou práci. Doplnil jsem je o další články a reportáže z internetu, které se týkaly hlavně dr. Čermákové a jejích svěřenců.

Důležité a osobní informace jsem od dr. Čermákové získal během našich setkání v jejím bytě v Pardubicích a z případných telefonních hovorů, kterými jsem neúplné informace doplňoval.

Dále jsem od dr. Čermákové získal kontakty na její svěřence a známé, se kterými jsem se postupně spojoval telefonicky nebo pomocí e-mailů, a také spoustu starších tištěných materiálů, které pro mě byly jedinečným zdrojem informací.

Dalším důležitým zdrojem pro mě byla literatura týkající se teorie a didaktiky skoků do vody, ze které jsem zpracoval informace do teoretické části. Zde jsem využil i zapůjčenou disertační práci dr. Čermákové „Technika a metodika nácviku odrazu při skocích do vody z pružného prkna“. Dalším důležitým tištěným zdrojem pro mě byla kniha „Skáče Milena“, ze které jsem čerpal i do své bakalářské práce, a kterou se mi asi před 2 lety podařilo sehnat v jednom z antikvariátů.

Veškeré informace jsem zpracoval do finální podoby a obohatil vhodnou fotodokumentací.

4 SKOKY DO VODY

4.1 CHARAKTERISTIKA

Skoky do vody patří do skupiny plaveckých sportů. Z hlediska pohybové charakteristiky je řadíme do skupiny sportů koordinačně-estetických. Základním obsahem sportovní přípravy a tím i podstatou výkonu skokana do vody je zvládnutí složitých pohybových struktur na vysoké estetické úrovni. Pro zvládnutí složitých pohybových dovedností je nutná vysoká úroveň rozvoje koordinačních schopností. Optimální provedení skoku předpokládá vysokou kvalitu procesů nervosvalového aparátu, řízení pohybu, orientaci v prostoru a vysokou psychickou odolnost. Na dokonalém provedení skoku má významný podíl i výbušná (explozivní) síla, koncentrovaná do okamžiku odrazu. Výsledný výkon má vysokou pohybovou kulturu a působí esteticky.¹

4.2 HISTORIE

Počátky skoků do vody jakožto sportovního odvětví lze zařadit do přelomu 19. a 20. století. Regionálně se rozvíjelo toto nové sportovní odvětví zejména v Německu a Švédsku. V obou zemích se tento sport rozvíjel na specifických národních základech. Podobně jako u jiných sportů představovala německá technika rychlý sled ostře ohraničených pohybů, mohutný odraz s velkým průhybem v bederní oblasti. Letová fáze skoku byla strmá. Dopad do vody nebyl předmětem speciálního nácviku a byl korigován jen tak, aby nedocházelo ke zraněním. Švédové (a brzy po nich i Američané) upřednostňovali v provedení skoku lehkost, estetické provedení pohybového úkolu a precizní průnik vodou (dopad) se snahou o minimální vystříknutí vody.²

Do programu olympijských her byly skoky do vody zařazeny již v roce 1904 (St. Louis), a to pouze pro muže. Ženské soutěže se dostávají do programu OH v roce 1912 (Stockholm).³ K první konfrontaci německé a švédské techniky došlo na olympijských hrách v roce 1912 ve švédském Stockholmu. Postupně docházelo k propojení obou způsobů provedení. Technické provedení skoků, uplatňované již na

¹ Kovařovic. 2009. str. 7

² Kovařovic. 2009. str. 7

³ Kovařovic. 2009. str. 8

OH v Amsterdamu (1928), bylo vyústěním tohoto vývoje.⁴ S postupnými obměnami, které se vyvíjely zároveň s oficiálními pravidly skoků, se tato technika uplatňuje dodnes.

V českých zemích se ve skocích do vody začalo soutěžit ve 20. letech. Nejznámějšími jmény, které stály u zrodu českých skoků do vody, jsou například: Julius Balaž (trenér dr. Čermákové), Kopřiva a z žen zejména Hrbková. Vzhledem k absenci „oficiálních“ skokanských zařízení se skákalo v přírodním prostředí z běžných, truhlářsky upravených prken nebo desek pokrytých kobercem. Pro zvýšení atraktivity se často budovaly i odvážné dřevěné konstrukce. Součástí Propagačního dne československého plavectví v roce 1923 byly i skoky do vody, prováděné z mostu.⁵

Do dnešní doby se v naší zemi objevila spousta nadaných a úspěšných skokanů, ačkoliv jsme dlouhá léta nedisponovali ideálními skokanskými zařízeními, například již zmiňovaný J. Balaž a Kroningerová. Oba se účastnili OH v Paříži v r. 1924, kde se Balaž umístil na 9. místě a Kroningerová na 5. místě. Mezi naše významné skokany a průkopníky skoků do vody se dále řadili: Štěpánková, Friendlëndrová, Nesvatba, Kácl, Tomáš, Leikert, Hrubešová, Kačenová, Bauer, Hejl a konečně také dr. Marie Čermáková, s jejímž životem vás v mé práci seznámím. Nesmím zapomenout ani na svěřenkyně dr. Čermákové, jako byla naše jediná zlatá a stříbrná olympionička ve skocích do vody Milena Neveklovská rozená Duchková (s jejím životem se můžete seznámit v mé bakalářské práci z roku 2012: Milena Duchková – Neveklovská, biografie československé reprezentantky ve skocích do vody). Dalšími neméně důležitými svěřenci s mezinárodními úspěchy jsou Tomáš Krčma, Alena Niederlová, Hana Novotná, Heidemarie Bártová rozená Grecká, sestry Lucie a Andrea Absolonovy, sestry Kristýna a Eliška Daňkovy a Jaroslav Makohin.

4.3 VÝVOJ SKOKANSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Pokud užíváme termín skokanská zařízení, míníme tím speciální zařízení, budovaná k provozování skoků do vody jako sportovního odvětví. Ve své původní historické podobě se jednalo o jakékoliv vyvýšené místo, ze kterého bylo možné dosáhnout skokem vodní plochy s dostatečnou hloubkou. Převážně se využívalo převislých skal nebo terénních prohlubní. Často se také pro skákání využívalo převislých stromů. S rozvojem skoků do vody jako vrcholového sportu se začala také vyvíjet

⁴ Kovařovic. 2009. str. 8

⁵ Kovařovic. 2009. str. 8

skokanská zařízení. První pružná zařízení byla tvořena dřevěnou deskou, upevněnou na dřevěné konstrukci. Podoba tohoto zařízení zůstala zachována i v názvu současné pružné desky, neboť stále hovoříme o „skokanském prkně“. Různá byla i výška pružných zařízení. Na oficiálních závodech v počátku 20. století se ještě skákalo z pružného zařízení umístěného ve výšce 5 m. Od zcela nestandardních výšek se postupně ustálila výška těchto zařízení na 1 m a 3 m. Vývoj skokanských zařízení se významně urychlil budováním stálých koupališť a bazénů. U pružných zařízení se jednalo zejména o budování pevné, převážně již kovové konstrukce pro ukotvení „prkna“. Skokanská deska se začala vyrábět z dřevěných dýh lepením, což podstatně zvýšilo nejen pružnost desky, ale zejména její trvanlivost. Taková skokanská prkna, zpravidla pokrytá hrubým, neklouzavým kobercem, se udržela na našich bazénech až do 60. let 20. století.

V současnosti se užívá normovaného nosného podstavce. Jeho součástí je posuvný válec, umožňující měnit pružnost prkna v závislosti na hmotnosti skokana či charakteru odrazu. Vlastní odrazová deska je tvořena kovovým profilem (zpravidla duralová slitina), který má minimální délku 4,8 metru a minimální šíři 0,5 metru. Jeho povrch je pokryt trvanlivým nástřikem neklouzavé hmoty.

Podobně jako pružná skokanská zařízení se vyvíjela i zařízení pevná. Původní dřevěné konstrukce, určené k jednorázovému použití byly vybaveny pro výstup skokana běžným kolmým žebříkem. Výška těchto zařízení byla různá, a tak provedení i jednoduchého skoku v neustále se měnících podmínkách bylo velmi obtížné. Například v některých závodech na počátku 20. století se skákalo z výšky 12 m. Současně s výstavbou stálých plaveckých zařízení se zásadně mění konstrukce skokanských věží. Začínaly se objevovat skokanské věže z ocele a s nástupem betonu i konstrukce železobetonové. Jedna z prvních železobetonových skokanských věží u nás stála na přírodním koupališti na Barrandově v Praze 5. Postupně se také konsolidovaly výšky jednotlivých plošin na věži na 5 m, 7,5 m a 10 m. 3m a 1m plošina je určena pouze pro nácvik. Na vrcholných soutěžích dospělých FINA (Světová plavecká federace) a LEN (Evropská plavecká federace) lze používat pro soutěžní účely pouze plošinu ve výši 10 m. Při soutěžích juniorů lze využít pro soutěžní skoky i plošin ve výši 5, 7,5 a 10 m. Vzájemné

rozměrové vztahy skokanských zařízení a bazénové vany řeší příslušná ustanovení pravidel FINA.⁶

4.4 ČÍSELNÉ OZNAČENÍ SKOKŮ

Všechny skoky, které jsou zařazeny do FINA tabulky nesnadnosti, mají své číselné označení, jehož součástí je i písmeno označující způsob provedení. Pro účely označení skoků číselným výrazem řadíme skoky do 5 (skoky z prkna) popřípadě do 6 (skoky z věže) skupin zařazení skoků podle postavení skokana a dopadové vodní plochy a směru prováděné rotace v letové fázi skoku. Pro označení skoku příslušným písmenem způsobu provedení řadíme skoky do 4 skupin podle toho, jakou polohu zaujímá tělo v letové fázi skoku.

SKUPINY ZAŘAZENÍ SKOKŮ:

1. skupina – skoky napřed (ze stoje čelem k vodě skok vpřed)
2. skupina – skoky nazad (ze stoje zády k vodě skok vzad)
3. skupina – skoky zvrtné (ze stoje čelem k vodě skok vzad)
4. skupina – skoky zpětné (ze stoje zády k vodě skok vpřed)
5. skupina – skoky s vruty (skoky s obratem kolem podélné osy těla)
6. skupina – skoky ze stoje na rukou (jen při skocích z věže)

SKUPINY PROVEDENÍ SKOKŮ

- A skupina – provedení prohnutě (spojené a propnuté dolní končetiny, bez ohnutí v kyčlích, paže v libovolné poloze)
- B skupina – provedení schylmo (spojené a propnuté dolní končetiny, s ohnutím v kyčlích, paže v libovolné poloze)
- C skupina – provedení skrčmo (dolní končetiny spojené a skrčené v kyčlích a kolenou, špičky propnuté, paže na bérkách)
- D skupina – provedení letmo (skokan vyskočí prohnutě a poté provede schýlení nebo skrčení)

⁶ Kovařovic. 2009. str. 9 – 10

POPIS URČENÍ ČÍSLA SKOKU:

- 1) Všechny skoky musí být označeny systémem tří nebo čtyř číslic následované jedním písmenem.
- 2) První číslice označuje skupinu, do které skok patří: 1 = napřed, 2 = nazad, 3 = zvratný, 4 = zpětný, 5 = vruty, 6 = stoje na rukou (pouze u skoků z věže).
- 3) U skupin napřed, nazad, zvratné a zpětné označuje číslice 1 na druhém místě, že je v průběhu skoku provedena pozice letmo. Pokud v průběhu skoku není pozice letmo, je na druhém místě číslice 0.
- 4) Třetí číslice označuje počet prováděných $\frac{1}{2}$ překotů: 1 = $\frac{1}{2}$ překotu, 3 = $1\frac{1}{2}$ překotu, atd.
- 5) U skoků ze stoje na rukou označuje druhá číslice směr nebo skupinu, do které skok patří: 1 = napřed, 2 = nazad, 3 = zvratný.
- 6) U skoků s vruty (ty skoky, které začínají číslicí 5) označuje druhá číslice skupinu nebo směr odrazu, jak jsou popsány výše v bodě 2.
- 7) U skoků s vruty nebo ze stoje na rukou označuje čtvrtá číslice počet prováděných $\frac{1}{2}$ vrutů.
- 8) Písmena na konci čísel označují polohu, ve které je skok prováděn: A = prohnutě, B = schylmo, C = skrčmo, D = letmo.⁷

URČENÍ KOEFICIENTU OBTÍŽNOSTI

Ve FINA tabulce nesnadnosti je ke každému skoku přiřazen koeficient obtížnosti, který slouží k výpočtu celkového bodového hodnocení od rozhodčích. Hodnota koeficientu zahrnuje pohybovou obtížnost, výšku odkud je skok proveden, druh skokanského zařízení i způsob provedení skoku. Výpočet pro tento koeficient je: $A+B+C+D+E=DD$. Na dosazení hodnot je potřeba použít tabulek komponent, které vydává FINA spolu s pravidly. Hodnota A je určena na základě výšky skokanského zařízení a počtu $\frac{1}{2}$ překotů. Hodnota B je určena na základě provedení skoku a počtu $\frac{1}{2}$ překotů. Hodnota C je určena na základě skupiny zařazení skoku, počtu $\frac{1}{2}$ překotů a počtu $\frac{1}{2}$ vrutů. Hodnota

⁷ Překlad oficiálních pravidel FINA

D je určena na základě výšky skokanského zařízení, skupiny zařazení skoku s počtu ½ překotů. Hodnota E je určena na základě skupiny zařazení skoku a počtu ½ překotů.

PŘÍKLADY ČÍSEL SKOKŮ S PŘÍŘAZENÝM KOEFICIENTEM OBTÍŽNOSTI:

Skok	Provedení	Výška	A	B	C	D	E	DD
307	B	10m	2,7	0,3	0,0	0,3	0,4	3,7
307	C	10m	2,7	0,0	0,0	0,3	0,4	3,4
5371	B	10m	2,7	0,3	0,0	0,3	0,0	3,3
5257	B	10m	2,1	0,3	1,5	0,2	0,0	4,1

Tabulka 1 Příklady čísel skoků s výpočtem koeficientu obtížnosti⁸

307B (3 ½ překotu zvrtně, provedení schylmo)

307C (3 ½ překotu zvrtně, provedení skrčmo)

5371B (3 ½ překotu zvrtně s ½ vrutem, provedení schylmo)

5257B (2 ½ překotu nazad s 3 ½ vruty, provedení schylmo)

4.5 METODIKA VÝCVIKU SKOKŮ DO VODY

Dlouhodobý tréninkový proces se skládá ze tří vývojových stádií:

- Přípravný a ověřovací výcvik
- Základní výcvik
- Sportovní trénink (výkonnostní, vrcholový)

Jednotlivým stádiím odpovídají určité stupně věku, výkonnosti a předpokládaného vývoje sportovců. Musí jim také odpovídat volba obsahu tréninkového procesu. Ovšem rozdělení do jednotlivých stádií není neměnnou šablonou, zvláště pokud se týká věku, ale vodítkem, podle něhož sledujeme výkonnostní vývoj závodníka, vedoucí k dosažení vrcholného výkonu v nejhodnějším věku.⁹

PŘÍPRAVNÝ A OVĚŘOVACÍ VÝCVIK (DOBA VÝCVIKU 3 – 6 MĚSÍCŮ, VĚK 6 – 9 LET)

Cílem prvního stádia metodiky výcviku je zpřesnění výběru talentů pro základní výcvik. Výběr provedený jednorázově bývá často zkreslen rozdílnou předchozí pohybovou výchovou zájemců. Po delší době společného výcviku lze zřetelněji rozlišit přednosti i nedostatky a odhadnout perspektivu dalšího vývoje. Po skončení přípravné etapy postupují do dalšího výcviku pouze cvičenci průkazně nadaní pro skoky do vody.

⁸ Překlad oficiálních pravidel FINA

⁹ Čermáková. Skoky do vody, ověřovací a přípravný výcvik. str. 4

Úkolem je zjištění žádoucích vlastností zájemců o skoky do vody ve smyslu všestranného rozvoje, obecné obratnosti, nervosvalové koordinace, svalového citu a pohybové kultury.¹⁰ Dalším úkolem je vytvoření návyků na pravidelné a intenzivní tréninky, otužilost a zjištění psychických vlastností.

Během tohoto stádia dochází cvičenci na tréninky 5x týdně. 3x na 45' do tělocvičny a 2x na 45' do bazénu. V počtu 8 – 12 cvičenců na jeden trénink v tělocvičně a v počtu 6 – 8 cvičenců na jeden trénink v bazénu.

Po tomto přibližně půlročním přípravném období by měli cvičenci zvládat tyto základní skoky:

Z 1m prkna:

101c (střemhlav napřed skrčmo), 102 (překot napřed), 401c (střemhlav zpětný skrčmo), 201a (střemhlav nazad prohnutě), 202c (překot nazad skrčmo), 301c (střemhlav zvrtný skrčmo), 302c (překot zvrtný skrčmo), 5101a (přímý skok napřed s půlvrutem), 5201a (přímý skok nazad s půlvrutem)

Z 3m prkna:

Pády ze stoje a ze sedu, 100a (přímý skok napřed prohnutě – i s půlvrutem), 200a (přímý skok nazad prohnutě – i s půlvrutem), 101c (střemhlav napřed skrčmo), 401c (střemhlav zpětný skrčmo)

ZÁKLADNÍ VÝCVIK (DOBA VÝCVIKU 2 – 3 ROKY, VĚK 9 – 12 LET)

Cílem základního výcviku je výchova odvážného sportovce s dokonalou prostorovou orientací ve vzduchu i pod hladinou, ovládnutí základní techniky skoků do vody spolu s rozvíjením tělesných i nervových vlastností v souladu s požadavky sportovní specializace a poznání vlivu závodní činnosti.

Úkolem je dosažení příslušné úrovně pohybových předpokladů a schopnosti uplatnit je při nácviu techniky jednotlivých částí skoku. Současně propracovat co největší počet skoků ze všech skupin.¹¹

¹⁰ Hoch a kolektiv. Plavání (teorie a didaktika). 1983. str. 161

¹¹ Hoch a kolektiv. Plavání (teorie a didaktika). 1983. str. 161

Během tohoto stádia dochází cvičenci na 6 – 12 tréninkových jednotek týdně a navíc na 7 dní na lyže a na 7 dní na kondiční soustředění. Kapacita tréninků v tomto stádiu je 6 – 8 cvičenců na trénincích v tělocvičně a 4 – 6 cvičenců na trénincích v bazénu.

Po tomto stádiu by měli cvičenci zvládat odrazy z místa i z rozběhu, dopady střemhlav z výšek 1 – 5 m, přetáčivé pohyby v příčném i podélném směru, způsoby provedení skoků prohnutě, schylmo a skrčmo, skoky střemhlav s překoty z 1 a 3 m zařazeny do skupin skoků 1 – 5 a základní sestavu z 1 a 3 m.

SPORTOVNÍ TRÉNINK (DOBA VÝCVIKU 9 – 13 LET, VĚK 14 – 28 LET)

Stádium, které je posledním úsekem dlouhodobého tréninkového procesu. Cílem je dosažení vrcholné individuální výkonnosti, která bude základem pro všestranně úspěšnou reprezentaci našeho státu jak po stránce sportovní, tak i etické a společenské.

Úkolem je pokračovat na těch základech, kterých skokan dosáhl v předchozím výcviku, ale na vyšší úrovni, při větším objemu, intenzitě a specifičnosti. Dochází ke specializaci na vybranou disciplínu – prkno, věž.¹²

V období tohoto stádia dochází cvičenci na tréninky 8x – 16x týdně s tím, že v bazénu se dá cvičencům na výkonnostní úrovni věnovat 2 – 4 a v tělocvičně 3 – 6. V případě tréninků na vrcholové úrovni se dá věnovat maximálně třem cvičencům.

V tomto stádiu by měli cvičenci dokonale zvládat techniku ze všech výšek skokanských zařízení (1 – 10m), sestavy skoků by měly odpovídat mezinárodním pravidlům a dosahovat maximální obtížnosti a hodnocení.

¹² Hoch a kolektiv. Plavání (teorie a didaktika). 1983. str. 161

5 CHARAKTERISTIKA ŽIVOTA A SPORTOVNÍ KARIÉRY

PHDR. MARIE ČERMÁKOVÉ, CSc.

5.1 ZÁKLADNÍ FAKTA

Obrázek 1 Dr. Marie Čermáková na svých 85. narozeninách (2014)¹³

- Marie Čermáková se narodila 31. 10. 1929 v Brně
- V 11 letech začala chodit na tréninky skoků do vody
- V letech 1941 – 1949 studovala na osmiletém gymnáziu v Brně
- Jedenáctinásobná mistryně republiky ve skocích do vody (1946 – 1957)
- 25. 8. 1951 se provdala za Vladimíra Hošpese
- 1952 úspěšně ukončila studium na pedagogické fakultě 3letý obor tělovýchova

¹³ Fotografie ze soukromého archivu Tomáše Neterdy

- 1953 úspěšně ukončila studium na filozofické fakultě 4letý obor psychologie
- V akademickém roce 1952 – 1953 učila tělesnou výchovu na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně
- V roce 1957 ukončila aktivní skokanskou kariéru
- V letech 1953 – 1975 učila na fakultě tělesné výchovy a sportu na katedře plavání (do roku 1956 ITVS – Institut pro tělesnou výchovu a sport)
- 1962 dokončila kandidátskou práci na institutu pro tělesnou výchovu a sport a úspěšně ji obhájila
- 28. 6. 1963 – obdržela titul CSc.
- 1967 se rozvedla s Vladimírem Hošpesem
- 1975 – 1990 pracovala na středisku vrcholového sportu jako profesionální trenérka skoků do vody
- 1990 odešla do důchodu
- Od roku 1953 do roku 2010 – aktivní trenérka skoků do vody
- V letech 1971 – 2004 – členka technické komise skoků do vody Evropské plavecké federace
- V letech 1982 – 2010 – předsedkyně sekce skoků do vody Českého svazu plaveckých sportů
- Od roku 2004 – čestná členka Evropské plavecké federace
- V roce 2010 obdržela diplom Mezinárodního olympijského výboru za vynikající přínos v zapojení žen a dívek do sportu
- V roce 2014 byla uvedena do síně slávy Unie profesionálních trenérů.
- 31. 10. 2014 oslavila své 85. narozeniny¹⁴

¹⁴ Váca. 2012. str. 36. Aktualizovaná verze. 21. 3. 2015

5.2 DĚTSTVÍ

Marie Čermáková se narodila, jako jediné dítě Jana a Marie Čermákových, v Brně. Jak sama říká, byla od mala velmi pohyblivým a akčním dítětem. Při rozhovoru se dr. Čermákové vybavilo, že jako malá byla spolu s matkou na jedné slavnosti, kde bylo doskočiště na skok daleký, hned si zde zkoušela skákat do dálky. Matka ji toto dovádění s ostatními dětmi zatrhla, protože měla zrovna kýlu. Bohužel, jestli skákala dál nebo poslechla maminku, si již nevzpomíná.

V jejím dětství se otci dlouhodobě nedařilo najít zaměstnání. Jak sama říká, neměli se moc dobře, museli hodně počítat a zvažovat za co mohli utrácet. Hlady ale neumírali. I když mi k tomuto tématu svěžila malé tajemství: *„Já jsem také kradla, ale doma. Peněženka tam byla k dispozici, tak jsem si tam brala dvacetníky a chodila si kupovat rohlíky. Už nevím, jestli jsem měla hlad, nebo mi tak chutnaly. Ale nikdy se na to nepřišlo, protože maminka si chybějícího dvacetníku nevšimla.“*¹⁵

S rodiči žili společně v malinkém dvoupokojovém přízemním domečku s předzahrádkou. Jeden pokoj sloužil jako kuchyně, kde spali rodiče a jako malá i dr. Čermáková. Byl zde jídelní stůl, který se na noc rozkládal na postýlku, na které spala. Přibližně od svých 6 let spala v druhém pokojíčku, kde měla ze dvou oken výhled na zahrádku. S tím se spojuje i její „první skok z výšky“, jak mi sama řekla: *„Jednou jsem se nakláněla z okna a pod ním byla hromada hnoje na hnojení zahrádky a já z toho okna spadla přímo do něj. Už si nepamatuji, jestli jsem spadla na hlavu nebo na záda, nic se mi nestalo, ale asi jsem moc nevoněla“.*¹⁶ S touto úsměvnou historkou si dr. Čermáková vybavila další historku z předškolního věku, která začala právě na zahrádce. *„Jednou mi rodiče dali na zahrádku necky s vodou, abych se mohla vykoupat a zamkli branku. Já jsem samozřejmě přelezla plot a utekla jsem z toho koupání. Šla jsem a dostala jsem se poměrně dost daleko. Potkala jsem strážníka, a protože jsem byla mrňavá, tak se zajímal, co tam dělám. Řekla jsem mu, že jdu na procházku a on se zeptal, kde bydlím. Už si nepamatuji, co jsem mu odpověděla, ale asi jsem mu to řekla, protože jsme se otočili a šli*

¹⁵ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 15. 10. 2014

¹⁶ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 15. 10. 2014

zpátky stejnou cestou. Po chvíli chůze jsme potkali maminku a pamatuji si, že jsem řekla ‚já moje maminka‘. Tak si strážník s maminkou promluvil a šly jsme zpět domů.“¹⁷

OBECNÁ ŠKOLA

Jelikož se narodila poslední říjnový den, nastoupila do obecné školy v necelých sedmi letech. To se jí líbilo, protože byla starší než ostatní. Od dětství bylo přáním její maminky, aby se stala švadlenou. Ale ona už měla jasno na obecné škole, chtěla být učitelkou. Učení jí šlo velmi dobře. Celou obecnou školu měla samé jedničky.

5.3 POČÁTKY SKOKANSKÉ KARIÉRY

GYMNÁZIUM

V 11 letech V roce 1941 se po obecné škole hlásila na osmileté gymnázium (v dnešní době Gymnázium, Brno, Křenová 36). Nebylo to jednoduché, protože musela splnit přijímací zkoušky. Celkem brali 40 žáků a bylo dáno, že musí být přijato 30 chlapců a jen 10 dívek. Když čekala na výsledky, byla velmi netrpělivá. Mezi děvčaty se umístila šestá, což jí ke studiu na gymnáziu otevřelo dveře.

Spolu s gymnáziem přišla i nová, o necelý rok starší kamarádka Alena Zimulová, která se věnovala závodnímu plavání. Čermákové se plavání jako sport moc líbilo. Chtěla začít plavat závodně, ale Alena ji přesvědčila, aby se svým pohybovým nadáním zkusila skoky do vody. A tak se v roce 1941, kdy bylo Československo okupováno Německou říší, začala Marie Čermáková ve svých 11 letech věnovat skokům do vody. Na dnešní dobu by to bylo hodně pozdě, ale dříve to bylo naopak hodně brzy. Začínala v českém plaveckém klubu, který měl v létě k dispozici brněnské městské lázně v Zábřovicích. Zde se nacházel venkovní bazén s 1m a 3m prknem a 5m věží. V zimě měli k dispozici jen malý bazén s 1m prknem. V klubu byli hlavně starší chlapi, jak Čermáková prozradila, v rozhovoru s Ondrou Novákem pro Český rozhlas Pardubice, v roce 2009: *„Tehdy převážně skákali kluci do vody, ale starší. Byli to už 16letí, 18letí i starší tam byli.“¹⁸* Čermáková musela v té době doma tvrdit mamince, že tam chodí i děvčata. Maminka by jí jinak k takto starším klukům nepustila.

Studium na gymnáziu dokázala skloubit i s tréninky, a poté i se závody velmi dobře. Měla až do 2. ročníku samé jedničky. Pro další rok přišlo od vedení nařízení, že

¹⁷ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 15. 10. 2014

¹⁸ Čermáková. rozhovor s Ondrou Novákem pro Český rozhlas Pardubice. ze dne 29. 12. 2009

učitelé z testu nesmějí dávat více než 2 jedničky v jedné třídě. To vedlo k tomu, že se dále už neřadila mezi jedničkáře. Během studia začala mít trochu problémy s jediným předmětem, a to s matematikou. Učitel byl hodný, a když viděl, že v ostatních předmětech se jí daří velmi dobře, tak dostávala rovnou trojky, aniž by jí zkoušel. Při tomto vyprávění se jí vybavila i historka s tahákem na test z francouzštiny. Učitel jí tahák našel a dal jí z testu 5. Řekl jí k tomu, že když už si dělá tahák, tak by měl být bez chyby. Našel v něm dvě hrubky. Od té doby se už vždy na testy raději naučila.

Během druhé světové války se objevovala jen na malých meziklubových závodech v Československu. Bohužel si dnes už nevzpomíná, jak se jí na těchto závodech vedlo. Ale rozhodně to není údaj, který by byl důležitý. Tyto malé závody jsou v její sportovní kariéře zanedbatelné. Po druhé světové válce, někdy na přelomu let 1945 a 1946, se jako mladička 16letá dívenka zúčastnila svého prvního mezinárodního závodu. Byl to závod mezi českými a polskými skokany konaný na polském území. Tento závod už ale dr. Čermákové v paměti utkvěl. Ještě aby ne, když se umístila na krásném 2. místě ve skoku z 3m prkna, hned za polskou šampionkou Halinou Chrzyszcz – Bartkowiak (byla 22 krát polskou šampionkou, později trenérkou skoků do vody).

Přibližně v roce 1946, získal otec zaměstnání jako správce Domu umění v Brně. K objektu patřil i byt, do kterého se přestěhovali. Byla to pro ně velmi příjemná změna. Byt byl velmi prostorný a měl krásnou velkou koupelnu, jak Čermáková do dnes vzpomíná. Navíc pro otce znamenalo toto místo stálé zaměstnání a trvalý plat.

V roce 1946 se také dr. Čermáková poprvé zúčastnila mistrovství republiky. Na startu se objevila vedle dosavadní držitelky mistrovského titulu z 3m prkna Kačenové, která titul úspěšně obhajovala již od roku 1928. Na tomto mistrovství však už titul neobhájila, protože ji porazil nováček mistrovství, dr. Čermáková. Ta následně obhajovala mistrovský titul až do roku 1957.

Během gymnázia byla stále přesvědčena, že bude učitelkou. Dokonce už věděla, že chce studovat tělesnou výchovu na pedagogické fakultě v Brně. Podle toho vypadal i její život. Aby byla všestranně připravená, věnovala se různým sportům. Nejlépe si, mimo skoků do vody, vedla v gymnastice. V ní se dokonce probojovala do konečného výběru pro mistrovství světa, které mělo být ve Španělsku. Vybrali ji díky přeskoku, který měla zdaleka nejlepší. Setkala se zde například s Evou Bosákovou, českou sportovní

gymnastkou s úspěchy z mistrovství světa i z olympijských her. Na mistrovství světa dr. Čermáková nakonec nejela, bylo zrušeno. Svůj čas věnovala také atletice a navzdory své výšce i košíkové. Zde využívala svoji obratnost a rychlost. Ovšem skoky do vody byly vždy na prvním místě. Nikdy nepřemýšlela o tom, že by skoky do vody vymazala ze svého života.

Kdo původně dr. Čermákovou začal trénovat, si už sama bohužel nevzpomíná. Vždy to byli jen dobrovolní trenéři, kteří někdy na trénink přišli pozdě a někdy vůbec. To vedlo k tomu, že se v těchto případech museli mladí skokané trénovat vzájemně. Dobře si však vybavuje člověka, který jí s tréninky pomáhal a později ji i trénoval. Byl jím Julius Balaž. Byl to on, kdo stál u zrodu tohoto sportu v Československu v roce 1920. Až do roku 1930 se dokonce držel mezi nejlepšími československými skokany.

Gymnázium úspěšně ukončila maturitní zkouškou v roce 1949.

VYSOKÁ ŠKOLA

Na podzim roku 1949 nastoupila na svoji vysněnou pedagogickou fakultu na tříletý obor tělesná výchova. Zde začala uplatňovat svoje zkušenosti z různých sportů. Jelikož při věnování se různým sportům na gymnáziu dosáhla vysoké pohybové úrovně, nepotřebovala se dále ostatními sporty zabývat a začala se tedy naplno soustředit jen na skoky do vody.

Během roku 1950 se s rodinou znovu stěhovali. Tentokrát do pěkného jednopatrového domku v Brně.

Už při nástupu na vysokou školu se jí změnil pohled na budoucí profesní život. Měla jasno v tom, že už nechce být jenom učitelkou, ale přímo trenérkou skoků do vody. Podle toho si upravila i studium, kdy si k tříletému oboru tělesná výchova na pedagogické fakultě přidala čtyřletý obor na filozofické fakultě, který obsahoval dva roky studia psychologie. V této době si už byla moc dobře vědoma toho, že psychologie hraje v tréninku na profesionální úrovni velmi důležitou roli. Ještě před dokončením studia se ve svých 21 letech, v roce 1951, vdala za Vladimíra Hošpese. Byl o 3 měsíce starší a byl armádním důstojníkem. Společně bydleli v domě u rodičů, kde pro sebe měli v patře dvě místnosti a koupelnu. Spolu se svatbou má spojený i jeden krátký příběh. *„Vzpomínám si na jeden skok, který mi tehdy způsobil bouli na čele a odřený nos. Bylo to týden před*

svatbou. To totiž byli závody v Berlíně a tam už byl nový skokanský areál s hloubkou vody 5m. To už bylo něco jiného oproti Zábrdovicím, kde byly metry 3. No a byla soutěž v Brně z 1m, 3m a z věže. A já jsem trenérovi řekla, že bych začala z té pětky při tréninku. No, skočila jsem z pětky a skončila jsem na dně.¹⁹ Ve svatební den se následky setkání dr. Čermákové se zábrdovickým dnem bazénu podařilo úspěšně zamaskovat tak, že to skoro nebylo poznat.

ŽIVOTNÍ NABÍDKA

Po dostudování pedagogické fakulty začala pracovat na katedře tělesné výchovy na lékařské fakultě v Brně. Měla zde se studenty asi jednu hodinu tělesné výchovy týdně a byla s nimi i na lyžích. S úsměvem vzpomíná na situaci, kdy jeli z jednoho vršku na druhý, a začal foukat silnější vítr. V jednu chvíli to fouklo tak silně, že když se otočila, tak celé družstvo leželo na zemi. Všichni, včetně Čermákové, z toho měli legraci, naštěstí se vše obešlo bez jakéhokoliv zranění.

Myslela si, že když už učí na lékařské fakultě v Brně, tak zde dostane po dokončení filozofické fakulty, v roce 1953, umístěnku. Proto bylo pro ni velmi nemilé překvapení, když ji přišlo, že má nastoupit do jakési dědiny, kde nebyl ani bazén. Název jí, ani nikomu z okolí, nic neříkal. Byla z toho velmi nešťastná, protože když dostala umístěnku, místo musela přijmout. To by pro ni znamenalo, že by se nadále nemohla věnovat skokům do vody. Naštěstí jí týden na to přišel dopis z Prahy s krásnou nabídkou. Nabídkou, zda nechce nastoupit na nově zřizovaný institut tělesné výchovy a sportu (ITVS) na katedru plavání a učit skoky do vody. Tím Čermákové spadl obrovský kámen ze srdce. Hned věděla, jakou z daných možností si vybere.

5.4 POČÁTKY TRENÉRSKÉ KARIÉRY

Spolu s nabídkou zaměstnání v Praze přišla i nutnost se přestěhovat. Pro manžela, armádního důstojníka, zvyklého často cestovat v rámci svého zaměstnání to problém nebyl. Největší starosti s nastalou situací měla její maminka. Strachovala se, kde budou bydlet, a jak to tam budou zvládat. Otázku bydlení za ně vyřešila sama katedra. Dostala možnost bydlet ve školních prostorech, které sloužily i jako kolej pro studenty, u Tyršova domu, kde institut sídlil a jehož součástí byly bazény a tělocvičny. Navíc jim slíbili, že během dvou let dostanou byt ve vedlejším domě. To, jak se v pozdější době ukázalo, ale

¹⁹ Čermáková. rozhovor s Jakubem Malým pro Český rozhlas Pardubice. ze dne 6. 11. 2014

nebyla pravda. A jak sama dr. Čermáková řekla: *Dostali jsme starou bačkoru.*²⁰ Dr. Čermákové tedy nic nebránilo v tom, aby se vydala za svým snem a v roce 1953 nastoupila na ITVS. Měla za úkol učit budoucí trenéry/učitele skoků do vody. K tomu mi sama dodala: „*Velice mi ale vadilo, že jsem celé čtyři roky trénovala a učila osm studentů, aby z nich byli dobří trenéři, a i přes to, že všichni dělali specializaci na skoky do vody, ani jeden z nich nedostal umístěnku tam, kde by byl bazén.*“²¹

Na internetových stránkách Katedry plaveckých sportů na fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze si můžeme přečíst tento stručný výňatek o vzniku katedry plavání: Katedra plavání, byť počtem tří členů malá, patřila k zakládajícím pracovištím Institutu pro tělesnou výchovu a sport. Katedru konstituovaly již tehdy pro plavání výrazné osobnosti. Ve školním roce 1953/54 byl vedoucím katedry Miloslav Hoch, reprezentační trenér, členové Miroslav Bubník, dlouholetý plavecký reprezentant, a Marie Čermáková, význačná trenérka evropského významu. Pro výuku v internátní trenérské škole byl angažován maďarský trenér Vertessy, odborník ze země, která byla a je pro plavání historicky i aktuálně velmi zajímavá. V této spolupráci se však v budoucnu nepokračovalo. Zaměření katedry bylo od počátku vedle plavecké výuky velmi silně orientované na oblast plaveckého sportu a díky M. Čermákové také na skoky do vody.²²

Při práci začala i trénovat skoky do vody. S tréninky jí pomáhali také její studenti, kteří plnili různé úkoly. To znamenalo, že měla při ruce dostatek dospěláků, aby se společně mohli věnovat přibližně 30 dětem. Ne každý skoky do vody opravdu zvládal, a ne vždy měli dost dětí na trénování. A tak i dr. Čermáková obcházela školy poblíž ITVS a lákala nové děti na skoky do vody. Postupně, ale studenti se zaměřením na skoky do vody ubývali a tak ubývaly i trénující děti.

V roce 1957, když slíbený byt nebyl stále v dohledu, se s manželem odstěhovali z ITVS do bytu v Říčanech. Oproti vysokoškolské koleji bylo bydlení hezčí, denně však musela dojíždět přes 20 km do Prahy vlakem, který nejezdil tak často, jako bylo třeba. Musela se přizpůsobovat jízdnímu řádu, který nebyl zrovna ideální. Někdy dokonce z akcí, které se protáhly až do večerních hodin, odcházela dříve.

²⁰ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 15. 10. 2014

²¹ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 15. 10. 2014

²² Katedra plaveckých sportů UK FTVS. Poslední aktualizace 3. 3. 2015

V témže roce se stala naposledy mistryní republiky ve skoku z 3m prkna. Po získání svého 11. titulu mistryně republiky ukončila svoji aktivní skokanskou kariéru a nadále se věnovala jen učitelství a trenérství skoků do vody.

5.5 MILENA, NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SVĚŘENKYŇE

Jednoho dne roku 1960, zazvonil Marii Čermákové telefon. V telefonu se ozvala matka 8leté holčičky, která ji chtěla přihlásit na skoky do vody. Dr. Čermáková měla tréninky jen se svými vysokoškolskými studenty a s dětmi ve věku 14 – 16 let. 8letá holčička se jí vůbec nehodila. Neměla ji kam zařadit. Maminka se nenechala jen tak odbýt a řekla jí, že dcerka je přebornicí Prahy v umělecké (dnes moderní) gymnastice. Dr. Čermáková si řekla, že pravděpodobně bude mít pro skoky dobré předpoklady a nakonec svolila, aby maminka dcerku přivedla. Jednoho dne se tak na tréninku objevila maminka i s 8letou dcerkou. To byl den, kdy dr. Čermáková poprvé uviděla Milenu Duchkovou, nyní Neveklovskou. Když ji viděla, nevěřila, že jí je už 8 let a nechtěla ji přijmout. Snažila se mamince vysvětlit, že je ještě moc malá, ale maminka, ani Milena se nenechaly odbýt. *„Děvčátko se ke mně obrátilo, zvedlo velikánské modré oči, takové zklamání, úpěnlivé a téměř prosebné. Najednou jsem už nemohla říci ne. Zklamat tento pohled, to přece nebylo možné. A tak jsme se s maminkou domluvily, že Milena několikrát přijde na naše hodiny, že se na ni podívám a pak se dohodneme, jak dál“*²³ napsala dr. Čermáková ve své knize.

V roce 1961 neměli pražští skokané žádné vyhovující skokanské zařízení. Proto jezdili v létě trénovat s dr. Čermákovou na Slovensko do Bojnic. Toto léto vzala trenérka s sebou i devítiletou Milenu spolu s její maminkou. Maminka jela s Milenou proto, aby se ujistila, že bude vše v pořádku. V té době ještě moc dr. Čermákovou a ani ostatní skokany neznala. Milena v Bojnicích skákala poprvé jak z 3m prkna tak i z věže. Jeden z jejích prvních těžších skoků z 3m prkna měl být 1 ½ překot napřed. Ale místo toho skočila dvojitě salto. Překvapilo to Milenu i dr. Čermákovou. Mileně bylo líto, že neudělala to, co měla. Pro trenérku to byl ale důkaz, že už může něčeho dosáhnout.²⁴

V průběhu roku 1962 dokončila své doktorandské studium na ITVS disertační prací: Technika a metodika nácviku odrazu při skocích do vody z pružného prkna. V témže

²³ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 11

²⁴ Váca. 2012. str. 15 - 16

roce se s manželem přestěhovali do hezkého bytu, který byl v Praze 6. To dr. Čermákové vyhovovalo, nemusela už na tréninky a výuku složitě a zdlouhavě dojíždět vlakem.

5.5.1 SKOKY NAPLNO

Postupem času se Milena jevila jako opravdu velký talent a dr. Čermákové bylo jasné, že si Milena bude muset vybrat, jestli se chce věnovat gymnastice nebo skokům. Na vysoké úrovni obojí zvládat nešlo. V roce 1963 dala dr. Čermáková Mileně týden na to, aby se rozhodla, jakému sportu dá přednost. Do dneška si pamatuje, jak byla nervózní, když čekala na Mileninu odpověď. Hodně se jí ulevilo, když Milena přišla a řekla: „Chci skákat.“ Faktem zůstává, že v zimě 1962 – 1963 došlo ke konečnému rozhodnutí: Milena bude jen skákat. Gymnastický vklad obratnost a mrštnost ovšem přišly vhod. Na věži a prkně se bude napříště odehrávat sportovní život Mileny Duchkové.²⁵ Sama Milena k tomu v roce 1971 dodala: *„Co mne k tomu vedlo? Ani tomu nebudete věřit, ale já dala přednost tomu, co bylo pro mne namáhavější. Na gymnastice jsem se mohla občas ‚ulejt‘, vynechat a nic se nestalo. Zato nepřijít na trénink skoků do vody jsem si netroufla. Co by se stalo? Jen to zkuste, nepřijít na trénink. A zkuste to u dr. Čermákové.“*²⁶

5.5.2 PŘÍPRAVA NA OH V MEXIKU 1968

V roce 1964 začala dr. Čermáková uvažovat o Milenině startu na příští olympiádě roku 1968. Jak ale olympiády dosáhnout? *„Provedla jsem rozbor Mileniny výkonnosti, porovнала se světovou špičkou a stanovila cíle pro jednotlivé etapy přípravy. Bodové výsledky dosažené v jednotlivých soutěžích však k objektivnímu posouzení nestačily. Pokusila jsem se srovnat průměr výsledků z absolvovaných soutěží v jednom roce se světovým průměrem výkonnosti, jehož základ tvořil průměr prvních osmi závodníků z jednotlivých disciplín na olympijských hrách v Tokiu. Takto získaný index umožnil srovnání výkonnosti mužů a žen bez ohledu na rozdílnost sestav, ukazoval postavení československých skokanů ve světovém měřítku a umožňoval přesnou kontrolu růstu či poklesu výkonnosti nejen u Mileny, ale i u ostatních reprezentantů. Pomocí indexu výkonnosti jsem pak stanovila cíle pro jednotlivé etapy olympijské přípravy: v roce 1965 90%, 1966 92%, 1967 95%, 1968 100%. Bylo jasné, že závodník, který dosáhne plánované*

²⁵ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 15

²⁶ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 15

*výkonnosti, bude v Mexiku připraven k boji o medaile.*²⁷napsala dr. Čermáková ve své knize.

V roce 1965 se dr. Čermáková dočkala otevření dlouho očekávaného plaveckého bazénu v Podolí, který disponoval skokanskými prkny i věží. U Mileny v tomto roce došlo k výraznému vzestupu výkonnosti. Na začátku roku dosahovala indexu výkonnosti na 3m prkně 73% a na věži, zatím skákala jen z 5m věže, 56%. Na konci roku se indexy vyhouply na 87% na 3m prkně a na 89% na věži. Na tento rok byl tedy plán pro věž téměř splněn. Největší podíl na tomto výkonnostním růstu měla velmi kvalitní suchá příprava. Výsledky dokonce ukázaly, že Milena bude pravděpodobně dosahovat lepších výsledků na věži než na prkně. Proto někteří říkali, aby při trénincích soustředily veškerou pozornost jen na věž. Na to měla dr. Čermáková rozdílný názor: *„V rozboru tréninkové práce za rok 1965 mám zapsáno, že se u Mileny ukázaly nedostatky ze všeobecné speciální i technické přípravy. Všechny tyto nedostatky se markantněji projevovaly na prkně než na věži. Na prkně to byly stále nedostatky z počátků přípravy Duchkové – především držení nohou, o tom už jsme hovořili. Na věži to bylo docela jiné. Ale přesto úvahy o úplné koncentraci na věž nebylo možno realizovat. Nedovedu si představit skokany, kteří by skákali jen z věže. Duchková potřebovala získat sílu, zlepšit stavbu těla – a to jde především na prkně. Proto i další příprava se koncentrovala na práci při skocích z prkna. Říkala jsem Mileně: Musíš umět skákat z prkna, abys byla dobrá ve skocích z věže!*²⁸

Milena v těchto letech vyhrávala v ČSSR vše, co se dalo. Dr. Čermákové bylo jasné, že pokud má Milenina výkonnost dále růst, musí objíždět evropské závody, aby měla Milena konkurenceschopné soupeřky. Tato příležitost se naskytla a společně se zúčastnily dvou mezinárodních závodů. Jednoho v NDR a druhého v Itálii. Na obou závodech se potvrdilo, že Mileně jde lépe věž než prkno. Ze skoků z 3m prkna se umístila na šestém místě v Itálii a na jedenáctém místě v NDR. Ze skoků z věže na druhém místě v Itálii a na pátém místě v NDR.

Po těchto mezinárodních startech se konalo, pro Milenu první, mistrovství Evropy v plaveckých sportech. Bylo to v druhé polovině srpna roku 1966 a konalo se v holandském městečku Utrecht. Tento evropský závod se konal podobně jako olympijské

²⁷ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 51 - 52

²⁸ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 52

hry jednou za čtyři roky, a tak byl pro reprezentanty evropských zemí velmi důležitým závodem pro porovnání evropské špičky. To platilo i pro Milenu.

Dr. Čermáková na tento výjimečný závod Milenu svědomitě připravovala. Milena zde prvně vystoupila s novou sestavou volných skoků na věži, ve které se objevily skoky s obtížností 2,2 – 2,4. Byly to 2 ½ překoty vpřed schylmo (obtížnost 2,2), 2 ½ překoty zpětné skrčeně (obtížnost 2,4) a 1 ½ překot vpřed s celým vrutem (obtížnost 2,3). Soutěž skoků začínala na prkně, v Milenině slabší disciplíně. Přesto se ji zde podařilo dostat se do finále a umístit se na dvanáctém místě. Na venek to asi nevypadá jako velký úspěch, ale dr. Čermáková moc dobře věděla, že to znamená úspěšné představení Mileny v Evropské špičce.

Českoslovenští fanoušci plaveckých sportů prožívali během mistrovství spoustu zklamání z výkonů našich plavců a tak se po Milenině výkonu na prkně upoutali ke skokům žen z věže. *„Seděli jsme na tribuně u skokanského bazénu v ostrém pálivém srpnovém slunci. Říkali jsme si všichni, co kdyby... ale spíše to bylo jen vroucné přání. Byli jsme si vědomi, že Milena je nováčkem v této soutěži a že se při takovém prvním ostrém startu zaklepají nohy i daleko zkušenějším a ostřílenějším borcům, než je tato 14letá pražská školačka... Seděli jsme, upíjeli coca-colu, pečlivě sledovali soutěž a zapisovali známky. Napsal Č. Kohlmann ve své knize.“*²⁹ Průběh celé soutěže skoků z věže byl velmi napínavý a vyrovnaný. Milena se nakonec umístila na překrásném čtvrtém místě o pouhých 0,19 bodu za německou reprezentantkou Krausovou. Dr. Čermáková k tomuto výsledku řekla: *„Čtvrté místo ve finále je víc než jsme čekaly. Odjízděly jsme s přáním získat umístění mezi prvními osmi, takže jsme vlastně dosáhly nadplánu. Finále mělo zvláště ve volných skocích vynikající úroveň. Nenechala jsem ji skákat příliš moc tréninkových skoků, aby neztratila jistotu, vyplatilo se to.“*³⁰

Olympijská příprava probíhala přesně podle plánu dr. Čermákové. Milena v roce 1966 dosáhla plánovaného indexu výkonnosti 92% a na mistrovství Evropy se jí podařilo mezinárodně zviditelnit. Ale na olympiádu to ještě zdaleka nestačilo. Stále ještě chyběly dva roky plné těžkých a stereotypních dnů skládajících se ze školy a těžkých tréninků. Navíc se během mistrovství ukázalo, že všechny nedostatky ze všeobecné speciální

²⁹ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 53 - 54

³⁰ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 55

i technické přípravy nebyly zcela odstraněny, a že bude třeba vypilovat také prostorovou orientaci při skocích s vruty. To byly důvody, proč po mistrovství nenastala delší tréninková pauza, ale naopak byl zbytek roku 1966 vyplněn intenzivním tréninkem přísné dr. Čermákové.

„Cenila jsem si vždy toho, že Milena má smysl pro to, co je potřeba udělat. Znamená to dřinu a často i stereotypní opakování jednotlivých prvků. Řadu závodníků to odradí. Milenu však ne. Pracovala velmi houževnatě. Když jí něco nešlo, byla to jen pobídka pro další práci. Snaží se vždy dokázat sama sobě, že to jde. Rychle reaguje na pokyny trenéra – a to je při přípravě skokanů vlastnost k nezaplacení.“³¹ Řekla dr. Čermáková.

Dr. Čermáková spolu s Milenou pracovaly samozřejmě na nápravě známých chyb, ale především spolu připravovaly novou volnou sestavu na věži. Jednalo se o 3 skoky (3 ½ překoty napřed, 2 ½ překoty zpětné schylmo a 1 ½ překot napřed s dvojitým vrutem) a obtížností 2,6. Takto obtížnou sestavu ještě žádná skokanka na světě neskákala. Do olympijských her v Mexiku zbývaly už jen dva roky. Pokud chtěla Milena uspět, byl nejvyšší čas začít tuto sestavu trénovat. Bylo nutné s ní vystoupit už na závodech v roce 1967 i s rizikem, že nebude zvládnuta na 100%. Do Vánoc roku 1966 už Milena v základech sestavu zvládla.³²

Jak dr. Čermáková předpokládala, nebyly ze začátku roku 1967 nové volné skoky zcela precizní. Milena se pomalu, ale jistě během roku zlepšovala pod přísnou rukou dr. Čermákové a dotahovala skoky k dokonalosti. Opět se stala jasnou mistrýní ČSSR, ale pro Milenino zdokonalování byly důležitější mezinárodní starty. Na věži startovala v NDR, SSSR, Itálii, na soutěži olympijských nadějí v Rumunsku a na evropském poháru LEN (Evropská plavecká federace) ve finských Helsinkách. Navíc se zúčastnila juniorského mistrovství Evropy ve švédském Linköpingu ve skocích z 3m prkna odkud přivezla zlatou medaili. Po dvou druhých místech ze skoků z věže v NDR a SSSR přišla série prvních míst, která nebyla až do olympijských her 1968 v Mexiku přerušena. To bylo podle dr. Čermákové jedním z klíčových faktorů úspěchu na olympijských hrách. Milena dosáhla

³¹ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 55

³² Váca. 2012. str. 18 - 19

indexu výkonnosti na mezinárodních soutěžích 96%, což bylo více, než dr. Čermáková naplánovala a znamenalo to velmi slibný základ pro rok 1968.

Tréninky na olympijský rok měly začít krátce po vítězstvích na posledních závodech. Bohužel nemoc dr. Čermákové donutila Milenu trénovat po dobu čtyř týdnů jen v tělocvičně. Jak moc ovlivnily čtyři týdny bez bazénu Mileninu výkonnost, už dnes nevíme. Ale hned, jak to bylo možné, se tréninky zase rozběhly v plném rozsahu. Milena byla opět v denním kolotoči školy a tréninků. Všechny volný čas věnovala Milena i dr. Čermáková poslednímu roku příprav na olympiádu. Nejen pro Milenu, ale i pro dr. Čermákovou bylo tohle období nejdůležitějším v kariéře. Spolu s Milenou toho dokázaly už hodně, ale olympijské hry měly ještě před sebou.

Druhého března olympijského roku se zúčastnily oblastního přeboru v Podolí, kde byla Milena favoritkou na vítězství. Při rozvíčování se ale stalo něco, co nikdo nečekal. Milena špatně dopadla do vody a pro velké bolesti se závodě nezúčastnila. Po kontrole u lékaře přišla velmi nepříjemná zpráva. Milena měla naštípnutou pažní kost a zhmožděné svalstvo ramenního kloubu. Tato nešťastná náhoda měla za následek čtrnáct dní bez tréninku a poté jen suchou přípravu. Nikdo, včetně dr. Čermákové, nebyl schopný říct, kdy bude moci zase skákat z 1m prkna natož, kdy bude znovu skákat z 10m věže. Dr. Čermáková připravovala tréninky s maximální opatrností, aby Mileně nepřitížila. Nakonec šlo vše lépe, než se čekalo, a tak na konci března už Milena skákala jednoduché skoky z 3m prkna. Ale na věž zatím Milenu poslat nemohla. Před trenérkou byly těžké dny rozhodování, na jaké mezinárodní závody Milenu přihlásit. Jak mi řekla dr. Čermáková: „*Potřebovaly jsme vidět konkurenci v akci.*“³³

Na konec jely na mezinárodní závody do Rostoku, Moskvy a Minsku. Na všech závodech se Milena objevila jen na 3m prkně a dokázala, že je její forma po zdravotních komplikacích stále velmi dobrá. V Rostoku se probojovala na třetí místo. To znamenalo obrovský úspěch, protože ještě před rokem neměla na podobné umístění v takto kvalitních soutěžích ani pomyslení. Ukázala, že v Evropě s ní musejí počítat i na prkně. Na dalších dvou závodech obsadila páté a čtvrté místo. Dr. Čermáková věděla, že tyto úspěchy jsou znamením Mileniní výkonnosti. Široká veřejnost i někteří odborníci v ČSSR tento názor však nesdíleli. Byli o těchto úspěších informováni jen pomocí strohých článků

³³ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 30. 3. 2012

v novinách s titulkem „*Duchková prohrála*“. Důvodem těchto informací bylo dokonale utajené zranění z březnového oblastního přeboru. Dokonce šla kritika tak daleko, že účast Duchkové na těchto závodech byla prohlášena za hazard státními prostředky (oba zájezdy nestály nikoho ani korunu kromě cestovného!), protože prkno přece není disciplína Duchkové a start byl tedy zbytečný. Jak falešný to byl výklad, to ukázal až další průběh sezóny a hlavně Mexiko. Nezapomeňme totiž na to, co jsme řekli už dříve; na slova dr. Čermákové: „Až budeš umět i prkno, budeš dobrá na věži!“³⁴

Přišel konec května, a již za tři týdny měl být závod ve Varšavě. Místo, kde měla Milena opět vystoupat na 10m věž a účastnit se skoků i v této disciplíně. Dr. Čermáková připravovala Milenu na tento krok velmi opatrně. Nemohla vědět, zda je její zranění plně zahojené a jestli se po dopadech z 10m výšky neobjeví znovu bolesti. Každý skok pečlivě připravovaly z 5m věže, a až potom jednotlivé skoky dotahovaly z 10m věže. Před odjezdem do Varšavy byl úkol splněn. Celá sestava byla natrénována. Na závodě se umístila z prkna na hezkém šestém místě, skoky z věže ovlivnil silný nárazový vítr, který pozlobil nejen Milenu. Při jednom skoku ji vítr rozhodil na tolik, že místo průměrného hodnocení okolo třinácti bodů dostala jen 4,43 bodů. Přesto dokázala vyhrát.

Dalším závodem bylo mezinárodní mistrovství ČSSR v Podolí, kde se za účasti evropských skokanů předvedla Milena již v plné formě. S bezpečnou převahou vyhrála skoky z prkna i z věže. Podobných výsledků dosáhla i na závodech v italském Legnanu a Bolzanu. Po návratu domů je čekal krátký odpočinek před poslední přípravnou fází na olympiádu. Tuto fázi příprav zkomplikovaly ruské tanky, kvůli kterým se v srpnu 1968 dr. Čermáková s Milenou domluvily na přerušení tréninku. V průběhu té doby přišlo pozvání do NSR, kde se Milena zúčastnila mistrovství – skončila druhá z věže. I s trenérkou zde byly dále hosty a mimo trénink trávily čas čekáním na zprávu v tisku, že první výprava odletěla do Mexika. I ony se dočkaly a 22. září 1968 odletěly do Mexika, dějiště XIX. Olympijských her. Měsíc měly na to, aby se aklimatizovaly, seznámily se s novým prostředím a dohnaly vše, co se dalo. Většinu času věnovaly tréninkům. Na prohlídku města jim čas nezbýval, snad až po závodech.³⁵

³⁴ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 75 - 76

³⁵ Váca. 2012. str. 21

5.5.3 OH MEXIKO 1968

Olympiáda pro skoky do vody začala soutěží na 3m prkně. Pro Milenu se ze začátku závod vyvíjel velmi dobře, ale po jednom zkaženém skoku se dokázala udržet už „jen“ na desátém místě. Jak to zapůsobilo na Milenu? Jaký to bude mít vliv na skoky z věže? Pozitivní nebo negativní? Ale jak již víme, každá prohra byla pro Milenu výzvou a „vybičovala“ ji k lepším výsledkům. I trenérka jí věřila. Ještě dnes totiž vzpomíná, jak byla Milena sebevědomá a rozhodnuta vyhrát. Při pročitání knihy „*Skáče Milena*“, se mi vybavilo vyprávění dr. Čermákové.³⁶ „*Po skončení soutěže skokanů z 3m prkna jsme seděly u bazénu a sledovaly slavnostní vyhlášení. Když nastupoval uprostřed vítěz (Američan Bernard Wrightson), klátil se ze strany na stranu. Milena se ke mně naklonila a pošeptala mi*“: „*Však já jim tu ještě předvedu, jak se chodí uprostřed.*“³⁷

Závod z 10m věže začal v úterý 22. října. Milena s každým skokem předváděla výborné výkony. Byla zde pro ni největší soupeřkou ruská skokanka Lobanovová. Po prvním dnu byla Milena o pouhou setinu bodu před Lobanovovou na prvním místě. Tím, ale ještě rozhodnuto nebylo. Ve středu byly na programu ještě tři skoky. Při prvním z nich posunula Lobanovová Milenu na druhé místo. Když Milena odcházela na předposlední skok, tak ji dr. Čermáková ještě vrátila zpět. Poplácala ji po ramenu a znovu poslala na věž. („*Uvědomila jsem si, že jsem zapomněla na to povzbuzení do další části soutěže. Podobně jsem to zapomněla udělat na prkně – a byl z toho ten špatný skok. Tak jsem Milenu raději zavolala zpět.*“)³⁸ Tento nesmírně důležitý krok od trenérky znamenal, že se Milena dostala opět do vedení. Při posledním skoku šlo hlavně o to, aby Milena neztratila jistotu. Dr. Čermáková ji opět poplácala po ramenu a vyslala Milenu na věž. Celý stadion čekal na to, jak se s tím Milena popere. Milena skočila 2 ½ překot zpětný schylmo na výbornou. V hodnocení skoku se objevila i devítka a celkově dostala 20,28 bodů. Měla náskok před Lobanovovou 23 bodů. Se skokem, který měla ruská šampionka připravený, by musela dosáhnout maximálního hodnocení od rozhodčích. To prakticky nebylo možné. A první gratulace, první políbení tam na okraji bazénu, který zůstane zlatě zapsán v historii československého sportu, je od trenérky,³⁹ dr. Marie Čermákové. Ukázalo se, že celá příprava od doby, co se Milena rozhodla jen pro skoky do vody, stála opravdu za to.

³⁶ Váca. 2012. str. 21 - 22

³⁷ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 30. 3. 2012

³⁸ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 90

³⁹ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 90

Všechny ty stereotypní dny mezi školou a tréninky a jasné úkoly, které dr. Čermáková Mileně na trénincích dávala. Úkol byl splněn. Zlato bylo v kapse!

Obrázek 2 Zlatá medaile z OH v Mexiku 1968⁴⁰

5.5.4 PROFESNÍ ÚSPĚCH A OSOBNÍ NEÚSPĚCH DR. ČERMÁKOVÉ

Postupem času začal manžel vnímat, že dr. Čermáková věnuje skokům do vody téměř všechnen čas. Moc tomu nepomáhal ani fakt, že on se žádnému sportu nevěnoval. Chtěl, aby skoků do vody nechala, ale to pro ambiciózní trenérku nepřipadalo v úvahu. Skoky do vody pro ni byly na prvním místě. Navíc to bylo v době, kdy připravovala svojí nejúspěšnější svěřenkyni Milenu Duchkovou na olympijské hry v Mexiku.

Tyto manželské neshody vedly k tomu, že se po 16 letech rozhodli své manželství ukončit, a na podzim roku 1967 se rozvedli. Již bývalému manželovi zůstal byt, dr. Čermáková si nechala peníze, které měli našetřené, a z bytu se odstěhovala.

⁴⁰ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové – Neveklovské

Někdy na přelomu let 1968 a 1969 se dr. Čermáková začala vídat se švédským trenérem skoků do vody panem Haraldem Hansonem. Žil ve Švédsku, a tak se nevidali moc často. Přesto se chtěli po 3 letém vztahu vzít, ale štěstí jim nepřálo. Pan Hanson nečekaně zemřel.

Po rozvodu s Vladimírem Hošpesem se dr. Čermákové nedařilo sehnat byt na delší dobu a tak se téměř každé tři měsíce stěhovala. Po delší době se potkala s jednou kamarádkou, která jí nabídla bydlení v jejím bytě, který pronajímala jedné studentce. Nacházel se přes ulici od Tyršova domu, a to byla pro dr. Čermákovou velká výhoda. Nabídka ihned využila a nějakou dobu zde bydlela. V roce 1970, dva roky po olympijských hrách v Mexiku, se odstěhovala do garsonky, kterou dostala stejně jako „zlatá“ Milena, za úspěch v Mexiku. Byly to byty po dělnících, kteří na Praze 10 stavěli celou čtvrť. Milena si vybrala byt ve 3. patře, a protože dr. Čermáková má ráda výhled, vybrala si garsonku v předposledním 11. patře. Nechtěla do posledního patra, protože jí paní co s nimi byty řešila, řekla, že tam končící výtahy dělají velký hluk.

5.5.5 DALŠÍ ÚSPĚCHY

Po návratu ze „zlaté olympiády“ nemohly dlouho odpočívat. Milena musela dohánět školu, stíhat besedy a různé návštěvy související s olympijským vítězstvím. Přicházely pozvánky na evropské starty a dokonce na starty v zámoří. Navíc FINA (Světová plavecká federace) po olympiádě upravila mezinárodní pravidla, ve kterých zvedla počet skoků ve volné sestavě o jeden skok. Dr. Čermáková musela pro Milenu nějaký vhodný vybrat. Výběr vyhrál 1 ½ překot zvrtný s obtížností 2,3. Nezbývalo moc času do závodů, kde se už mělo skákat podle nových pravidel. Navíc brzy po krátké pauze si Milena opět poranila rameno. Přesto dále trénovaly a objížděly spousty závodů. I přes občasné bolesti se Mileně dařilo vyhrávat.

Na mistrovství Evropy v Barceloně roku 1970 si Milena při tréninku utrhla úpon ramenního svalu. Po jednom dni odpočinku se rozhodly, že Milena do závodu z prkna nastoupí. Přes velké bolesti se umístila na krásném pátém místě. To byl její nejlepší úspěch z prkna na velké soutěži. Po dalších dvou dnech odpočinku dostala Milena od lékaře souhlas ke startu na věži. Se zavázaným ramenem vložila do skoků maximum. Vyplatilo se! Milena vyhrála vytouženou zlatou medaili z mistrovství Evropy, která jí dosud

chyběla v její sbírce cenných kovů. Další starty na závodech jí už lékař zakázal, poprvé znovu startovala až v dubnu 1971.

V roce 1972 odjela dr. Čermáková spolu s Milenou na olympijské hry do Mnichova. Měly zde nelehký úkol, obhájit zlatou medaili z Mexika. I přes Mileniny zdravotní problémy se dr. Čermáková snažila vložit maximum do tréninků a příprav na tento důležitý start. Na prkně obhájila desáté místo z Mexika. Na důležitější start z věže se teprve chystaly. Po těsném souboji a jediném nepovedeném skoku získaly pro ČSTV „jen“ stříbrnou medaili. *„Právě že to bylo jenom stříbro, i když ještě do předposledního skoku jsem i v Mnichově vedla. Tělovýchovným funkcionářům se ale druhé místo zdálo málo, takže jeden z nich za námi druhý den po soutěži přišel a prvil: Děvčata sbalte se! Zlato jste neudělaly, takže jedete domů. Takže jsme sedly s trenérkou Marií Čermákovou do vlaku a vracely se do Prahy.“* Citoval Milenu Z. Pavlis ve svém článku.⁴¹ Dr. Čermáková byla z tohoto kroku ČSTV velmi zaskočena a zklamána. Nemohla si se svou svěřenkyňi vychutnat zbytek olympijské atmosféry.

Obrázek 3 Stříbrná medaile z OH v Mnichově 1972⁴²

⁴¹ Pavlis. Článek z roku 2008

⁴² Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové – Neveklovské

5.5.6 UKONČENÍ MILENINY AKTIVNÍ SKOKANSKÉ KARIÉRY

Po OH v Mnichově se dr. Čermáková s Milenou účastnily mnoha dalších startů na závodech na světové úrovni, ale už s menšími úspěchy. Společně se probjovaly i na OH v Montrealu roku 1976. Dr. Čermáková se snažila z Mileny vytáhnout co nejvíce, ale nedávno operované rameno Mileně bránilo úspěchu. Vybojovaly zde pouze 22. místo. Tímto aktivní skokanská kariéra Mileny Duchkové pod vedením dr. Čermákové ze zdravotních důvodů skončila.

Na jaře roku 1975, ještě před ukončením Mileniny skokanské kariéry v roce 1976, si dr. Čermákovou zavolal stávající děkan fakulty tělesné výchovy a sportu (dřívější ITVS). Přátelsky jí oznámil, že má kvůli souběžné trenérské činnosti velké absence a jestli nechce odejít do střediska vrcholového sportu a věnovat se trenérství skoků do vody jako profesionální trenérka za stejný plat, který měla na fakultě. Pro dr. Čermákovou to byla skvělá nabídka, kterou bez váhání přijala a dne 1. 4. 1975 se tak stala profesionální trenérkou skoků do vody na středisku vrcholového sportu. Kontakt s fakultou ale nadále udržovala. Teď už měla před sebou „jen“ přípravu českých skokanských nadějí. Věděla, že když trénuje skokany začátečníky, zvládne přibližně osm až deset svěřenců, ale skokanům na vysoké úrovni se může věnovat maximálně třem. Každý totiž potřebuje zvláštní péči, musí mít tréninky „šité na míru“.

5.6 DALŠÍ ÚSPĚŠNÍ SVĚŘENCI

Hana Novotná, jejíž maminka se kamarádila s matkou Mileny Duchkové, celé své dětství obdivovala Mileniny úspěchy a dala si takový „malý“ cíl. Získat zlatou medaili na olympiádě ve skocích do vody stejně, jako Milena. V pěti letech, při Mileniných trénincích, „otravovala“ dr. Čermákovou, aby ji nechala skočit do vody. Jednou už to dr. Čermáková nevydržela a řekla jí, buď ať začne skákat doopravdy, nebo vůbec. To byl jasný impuls pro Hanu, která bez váhání souhlasila a v roce 1970 začala trénovat pod vedením dr. Čermákové. Tréninky malé Hany vypadaly podobně, jako když dr. Čermáková trénovala malou Milenu. Jak mi sama řekla: „*Proč bych měnila způsob tréninku, když se mi osvědčil s Milenou, s kterou jsem dosáhla největšího úspěchu. Toho jsem se držela s každým, koho jsem trénovala.*“⁴³ V souvislosti s tréninky Hany se dr. Čermákové vybavil i jeden hodně nepříjemný okamžik, kdy asi pětiletá Hana lezla nahoru na 3m prkno. „*Jak*

⁴³ Čermáková. ústní sdělení ze dne 7. 4. 2015

*se jde po žebříku nahoru na tu trojku, tak ona se hrdě rozhlížela a šáhla vedle a ze tří metrů spadla přímo na záda, na beton. Hodně brečela a jely hned s maminkou do nemocnice, kde zjistili, že jí vůbec nic není.*⁴⁴

Dr. Čermáková si po krátké době uvědomovala, že z Hany jednou něco bude. Brala ji jako velký talent a skokanku, která může dosáhnout úspěchů na mezinárodní úrovni. Dr. Čermáková dodává: „*Když se tam pletla 4 - 5 letá holka, tak to znamenalo, že jí skákat opravdu bavilo. Kdyby jí to nebavilo, tak by na trénincích nevydržela a utekla by. Ale jí to bavilo. Chodila na tréninky ráda.*“⁴⁵ Trochu jí připomínala malou Milenu. Byla podobně tichá, neodmlouvala a dělala to, co jí dr. Čermáková řekla.

Netrvalo to dlouho a malá Hana se začala prosazovat mezi dalšími skokankami v ČSSR. Velmi se jí dařilo z 1m prkna a později přešla na skoky z věže. Hana se nebála a více jí vyhovoval odraz z pevné plochy než z pružného prkna.

V roce 1980 splnila kvalifikaci na OH v Moskvě. Byla krátce po onemocnění průdušnicemi a trenéři rozhodli, že na olympiádu nepojede. Na této olympiádě reprezentovali ČSSR Dana Chmelařová, kterou trénoval Karel Hejl a Heidemarie Grecká, kterou trénoval Karel Pekař. Dana se umístila ve skocích z věže na 12. místě a Heidemarie ve skocích z 3m prkna na 13. místě. Mimo Hany se ze svěřenců dr. Čermákové kvalifikoval na OH i Tomáš Krčma. Toho z důvodu nedostatečné výkonnosti na světové úrovni na OH taktéž nepustili.

Tomáš se narodil 29. 9. 1958. Byl synem známého skokana Drahoše Krčmy z poválečných let, ten bohužel zemřel v roce 1966, kdy bylo Tomášovi 8 let. Jeho maminka vodila Tomáše pravidelně do bazénu, kde si ho všimla Milena Duchková a zlákala ho na skoky do vody. Z věže si Tomáš poprvé skočil v 10 letech a hned věděl, že to je to pravé, co ho bude bavit. Vystřídal několik trenérů, než se dostal k dr. Čermákové. Pod jejím vedením se stal nejlepším skokanem na národní úrovni a začal se ukazovat i na mezinárodních soutěžích. V roce 1977 se Tomášovi povedlo vybojovat hezké 8. místo na juniorském mistrovství Evropy. V roce 1979 byl držitelem asi 40 titulů ze všech věkových kategorií v ČSSR. Téhož roku dr. Čermáková o něm řekla: „*Tomáš je tvárný a dobře se s ním pracuje. Je systematický a dokáže své názory prosazovat. Škoda, že bývá opakovaně*

⁴⁴ Čermáková. ústní sdělení ze dne 7. 4. 2015

⁴⁵ Čermáková. ústní sdělení ze dne 7. 4. 2015

*nemocen a hodně času ho stála i operace kolena. Potřeboval by více zahraničních startů; doma je jasnou jedničkou bez jakékoliv konkurence. Musí však ještě zlepšit dopady, které zatím jsou jeho slabinou. Dokáže-li je dostat na úroveň provedení cviků ve vzduchu, bude patřit mezi evropskou špičku.*⁴⁶ Tomáš ukončil aktivní skokanskou kariéru v roce 1980. Důvodem bylo nepovolení startu na OH v Moskvě.

Hana věřila, že se jí podaří probojovat na další olympiádu konanou v roce 1984 v Los Angeles. S tréninky tedy nepřestala a nadále se účastnila národních i mezinárodních soutěží pod vedením dr. Čermákové.

Koncem roku 1983, po neshodách s trenérem Mgr. Karlem Pekařem, přešla trénovat k dr. Čermákové Heidemarie Grecká. V té době jí bylo už 18 let a měla za sebou 9 let tréninků s panem Pekařem. Pod jeho vedením dosáhla spousty úspěchů ve skocích z prkna, včetně účasti na OH v Moskvě 1980.

Dr. Čermáková byla ráda, Heidemarii znala, protože už několik let byla skokanskou konkurentkou její svěřenkyň Hany. Hana sice skákala především z věže, ale účastnila se i v soutěžích ve skocích z prkna, protože jak si jistě vzpomenete na slova dr. Čermákové, že dobrý skokan z věže, musí skákat i z prkna, tak už víte, že prkno je důležitou součástí pro pilování techniky skoků.

Pod vedením dr. Čermákové dosáhla Heidemarie dalších úspěchů včetně těch největších ve své skokanské kariéře. Nejprve pokračovaly v tréninku na OH 1984 v Los Angeles, která byla doslova za dveřmi. Nakonec tato příprava byla „k ničemu“, protože bojkot zemí východního bloku znamenal, že se žádní sportovci nesměli olympiády účastnit včetně svěřenců dr. Čermákové. Ač neradi, museli se přes tuto nemilou událost přenést a věřit, že mají šanci na další olympiádě roku 1988 v Soulu.

Když byla dr. Čermáková s Hanou a Heidemarií v roce 1985 na Evropském poháru ve Švýcarsku, tak se Hana umístila na 1. místě ve skocích z věže a Heidemarie na 2. místě ve skocích z 3m prkna. Hned po závodech se vracely autem zpět domů, na tuto cestu si dr. Čermáková stále vzpomíná. *„Heidi toho roku maturovala, a když jsme se vracely domů, tak druhý den měla psát maturitní písemku. A chytli mě policisté, že jsem jela moc rychle. Byla tam větší fronta zastavených aut a dali jsme se do řeči. Řekla jsem jim, že jedeme ze*

⁴⁶ Čermáková. Vodní sporty 8/1979. str. 7

závodů a chvátáme, protože Heidi má zítra maturitní písemku. Tak ten jeden řekl: ‚Víte co? Dejte mi ten pas a k tomu stovku.‘ A on mi potom vrátil pas i s tou stovkou.”⁴⁷

V roce 1986 se dr. Čermáková chtěla znovu vdát. Od roku 1973 se přátelila s Arturem Bordagem, vdovcem po bývalé německé skokance. Znali se už dlouhá léta. Dokonce už v době, kdy byla ještě vdaná, byli i s partnery na společné rodinné dovolené. Pan Bordag žil v německých Drážďanech, kam dr. Čermáková jezdila trénovat Heidemarii a Hanu. Jednou, když spolu s děvčaty přijela do Drážďan na trénink, našla pana Bordaga mrtvého v posteli. „*To bylo hrozné. To nikomu nepřeji.*“⁴⁸ se mi s viditelným smutkem svěřila dr. Čermáková. Děvčata tuto smutnou událost chápala a nezlobila se na dr. Čermákovou, že místo plánovaného týdenního tréninku je odvedla na vlak a poslala je zpět do Prahy.

Během dalších let se Hana i Heidemarie poctivě připravovaly na blížící se olympiádu. Přibližně rok před olympiádou, v roce 1987, Heidemarie, v té době již Bártová, přerušila svoji skokanskou kariéru. Spolu se svým manželem čekali dítě. Ze svěřenců dr. Čermákové už měla jet na OH 1988 v Soulu jen Hana Novotná. Nakonec ani ona se na tento nejvýznamnější závod nedostala. Z neznámých důvodů jí týden před hrami oznámili, že nikam nepojede. To Hanu Novotnou právem rozzlobilo, a tak ukončila svoji aktivní skokanskou kariéru a začala se věnovat trénování a funkci rozhodčí.

V roce 1988 se pod trenérskou ruku dr. Čermákové dostaly Eliška a Kristýna Daňkovi poté, co jejich trenéři nevěděli, jak dále pokračovat v trénincích, aby došlo ke zvýšení výkonnosti těchto skokanských nadějí.

Kristýna už v té době byla nejlepší juniorskou skokankou v ČSSR a po 4 letém tréninku s dr. Čermákovou se začala prosazovat na mezinárodních juniorských soutěžích a později i na mezinárodních soutěžích v kategorii žen.

Když bylo dr. Čermákové 60 let, začala spolu se svými svěřenci jezdit trénovat do Pardubic. Proč právě tam? Na to je jednoduchá odpověď. Byl tam postaven jeden z nejmodernějších skokanských bazénů v Evropě. Sama dr. Čermáková byla oslovena, aby pomohla s návrhy, co vše by měl bazén mít. V roce 2010, v rozhovoru pro magazín E15.CZ, uvedla: „*Poprvé jsem tady byla v roce 1987, abych se podívala na jeho stavbu a popřípadě*

⁴⁷ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 7. 4. 2015

⁴⁸ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 15. 10. 2014

*ještě poradila, co by se mělo udělat. Dokonce jsem k tomu dala písemně podklady.*⁴⁹ Navrhovala například bublinu – zařízení, které vytvoří vzduchovou bublinu a dostane hladinu vody o cca tři čtvrtě metru výše. Tím se dopad skokana do vody o hodně změkčí, a proto je toto zařízení velmi vhodné pro nácvik těžkých skoků. Bohužel, při otevření bazénu hledali s ředitelem plaveckého areálu vývod na bublinu marně. Došlo však ke kompromisu, kdy dosažení 5m hloubky pod skokanskou věží dosáhli prudkým zešikmením z 3m hloubky. Nebylo to ideální, ale byl to u nás jediný skokanský bazén, který odpovídal oficiálním požadavkům FINA (Světová plavecká federace).

V roce 1990, po mateřské pauze, se vrátila Heidemarie k tréninkům pod vedení dr. Čermákové. Hlavním důvodem byla účast na olympiádě roku 1992 v Barceloně. Dr. Čermáková mi k této události s úsměvem prozradila: *„Jednou mi volal její manžel, jestli by semnou mohla Heidi jezdit do Pardubic trénovat. Odpověděla jsem mu, že ano, ale proč nezavolala sama. Na to mi jen odpověděl, že se bála.*“⁵⁰

Heidemarie se dostala do soutěžní formy velmi rychle. V roce 1991 jela s trenérkou na mistrovství světa, kde se umístila na 6. místě ve skocích z 3m prkna a na 3. místě ve skocích z 1m prkna, a na mistrovství Evropy, kde skončila na 4. místě z 3m prkna. Těmito úspěchy se kvalifikovala na olympiádu, kvůli které se k aktivní skokanské kariéře vrátila.

Na OH v Barceloně v roce 1992, pod vedením dr. Čermákové skončila na krásném 4. místě ve skocích z 3m prkna. Původní nadšení obou dam z takového hezkého umístění bohužel brzy opadlo. Někteří brali tento úspěch, jako neúspěch, jelikož to nebyla medaile. Z tohoto důvodu se Heidemarie rozhodla na dobro skončit s aktivní skokanskou kariérou.

Dr. Čermáková vydržela se svými svěřenkyňmi dojíždět do Pardubic čtyři roky. Z Prahy odjížděly vždy v neděli a v pátek se vracely zpět. Přes týden bydlely v areálu bazénu, kde byla ubytovna, o sobotách chodily trénovat v Praze do bazénu v Podolí. Kristýna a Eliška zde mimo tréninků navštěvovaly sportovní gymnázium. Do roku 1992 s nimi jezdila i Heidemarie se svým synem, o kterého se v době maminčiných tréninků staraly učitelky v místní mateřské školce. V roce 1994 už dr. Čermákové ani sestřám Daňkovým bydlení na ubytovně bazénu nevyhovovalo, a tak začaly v Pardubicích hledat

⁴⁹ Čermáková. rozhovor pro magazín E15.CZ. ze dne 27. 7. 2010

⁵⁰ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 7. 4. 2015

nové bydlení. Dr. Čermáková si koupila byt v Dašické ulici, kde žije dodnes, a děvčata se nastěhovala do pronájmu.

Obě sestry se účastnily různých závodů na národní i mezinárodní úrovni. Kristýna v roce 1995 na mistrovství světa juniorů splnila limit pro nominaci na olympiádu v roce 1996 v Atlantě. Následovala náročná olympijská příprava, při které si však vážně poranila páteř a na jaře roku 1996 musela ze zdravotních důvodů předčasně ukončit aktivní skokanskou kariéru. Eliška téhož roku odmaturovala na sportovním gymnáziu, a plánovala odjezd do USA. Tento plán jí však nevyšel a nakonec odjela do Austrálie studovat anglický jazyk. Do Austrálie se po maturitě vydala i o rok mladší Kristýna, která tam vystudovala anglický jazyk a management pohostinství.

Po těchto nadějných skokankách trénovala od roku 1996 dr. Čermáková Jaroslava Makohina, narozeného 6. 6. 1976 na Ukrajině. Dlouho nemohl reprezentovat ČR ve skocích do vody, protože neměl české občanství a vypadalo to, že už mu ho české úřady do posledního závodu, na kterém se mohl kvalifikovat na OH 2000 v Sydney, nestihnou vydat. Proto dr. Čermáková na této olympiádě přijala funkci rozhodčí. V červnu 2000 se nakonec Makohin stal českým občanem a na následujícím mistrovství Evropy skončil na 8. místě a kvalifikoval se na olympiádu. Dr. Čermáková chtěla zrušit svoji účast na OH jako rozhodčí, protože na těchto velkých závodech nesmí rozhodčí přijít do kontaktu s jakýmkoliv skokanem v bazénu, natož aby ho přímo trénoval. To ale funkcionáři olympijské výpravy nepovolili, protože ve funkci rozhodčí byla placena světovou plaveckou federací, a kdyby jela jako reprezentační trenérka, tak by ji museli zaplatit oni a na to neměli peníze. Makohin tedy odcestoval do Sydney bez trenérky. Dr. Čermáková se v Austrálii domluvila se svojí bývalou svěřenkyní Eliškou Daňkovou, která zde žila, aby se jí o Makohina postarala a trénovala ho. Začátky byly těžké, protože Eliška si vymkla kotník a nemohla se zúčastnit tréninků, na které měla ještě dr. Čermáková přístup a kde jí chtěla seznámit s jejich tréninky. Slávek, jak o něm dr. Čermáková mluví, si pokazil hned první skok a to takovou chybou, že už nešla napravit. „*Ještě, že ho tady netrénuji, musela bych ho snad přetrhnout*“⁵¹ řekla dr. Čermáková v Sydney v roce 2000. Jaroslav z nepochopitelných důvodů ve skoku 3 ½ překotu napřed s provedením schylmo pokrčil

⁵¹ Beránek. Článek ze dne 25. 9. 2000

nohy v kolenou a nekoordinovaně sebou plácl do vody. Dr. Čermáková v té chvíli zkameněla na čestné tribuně. Místo mezi rozhodčími pro tento závod totiž odmítla. „Mohla jsem rozhodovat, není to zakázané, ale nechtěla jsem. Bála jsem se, že bych to nervově nezvládla, a ze strachu, aby mě neobvinili z nadržování, bych Slávkovi dávala nízké známky,⁵²“ prozradila dr. Čermáková. Jaroslav byl po tomto skoku na poslední (49.) příčce. Ačkoliv pokazil hned první skok, tak závod nevzdal a dokázal se probojovat na 39. místo. Sice do semifinále nepostoupil, ale nevzdal se.

V roce 2001 se Jaroslavovi moc nedařilo, až na domácí start v Pardubicích, kde s přehledem vyhrál a podařilo se mu pokořit bodový limit o 25 bodů pro nominaci na mistrovství světa v japonské Fukuoce. Tohoto mistrovského závodu se ještě zúčastnil, ale po 4. skoku již nenastoupil a soutěž nedokončil. V roce 2002 se dokázal ještě jednou předvést na mistrovství Evropy a umístil se na 8. místě.

Tyto 2 roky jeho neúspěchů, až na pár výjimek, pravděpodobně vedly k tomu, že jednoho dne zavolal dr. Čermákové a oznámil jí, ať se nezlobí, že se odhlásil ze střediska vrcholového sportu, už nebude skákat a že odjíždí do Anglie.

5.7 PROHRANÝ BOJ O BAZÉN

Od roku 2001 začala dr. Čermáková spolu s ČSPS (Český svaz plaveckých sportů) a SC PAP (Sport club plavecký areál Pardubice) žádat město Pardubice o úpravu skokanských zařízení, protože v roce 1999 došlo ke změnám ve skocích do vody a to takových, že se začaly skákat synchro skoky (2 skokani skáčí stejný skok v jeden okamžik). To znamenalo nutnost rozšíření skokanské věže z 200cm na 260 – 300cm, aby se zde mohly konat mezinárodní soutěže jako je MEJ (mistrovství Evropy juniorů) a MSJ (mistrovství světa juniorů). Takto marně žádali až do roku 2007, kdy se vše otočilo proti pardubickým, tím i celorepublikovým, skokům do vody. Už nešlo jen o rozšíření skokanských zařízení, ale ve finále o záchranu celého skokanského bazénu a tohoto krásného sportu v ČR. Město nemělo peníze na rekonstrukci a přišlo s tím, že zde místo skokanského bazénu postaví nový moderní akvapark.

Na pomoci pardubickému bazénu se angažovali všichni, kdo mohli pomoci. Od pardubického plaveckého klubu až po mezinárodní plavecké kluby. Sama dr. Čermáková

⁵² Beránek. Článek ze dne 25. 9. 2000

napsala dopis prezidentovi (v té době Václav Klaus) naší republiky, který odpověděl stejně, jako ministerstvo financí a podobné instituce. Napsali, že nemají žádné oficiální prostředky, kterými by mohli změnit rozhodnutí města. To požadovalo příspěvek 50 milionů korun od státu na nutné rekonstrukce. Příspěvku se město nedočkalo a místo rekonstrukce rozhodli místní zastupitelé o demolici stávajícího bazénu a výstavbě nového akvaparku, na který si půjčili okolo 500 milionů korun.

Nepomohl žádný z uváděných argumentů a skokanský bazén se v roce 2010 začal bourat. A přesně tahle událost byla důvodem, proč PhDr. Marie Čermáková, CSc. přestala po 57 letech trénovat a předávat zkušenosti, které za svůj život posbírala. Za život, který věnovala své lásce. Lásce ke skokům do vody.

5.8 JAK VIDÍM DR. ČERMÁKOVOU JÁ

Dr. Čermákovou jsem poznal v roce 2012, když jsem psal bakalářskou práci o její bývalé svěřenkyni Mileně Neveklkové rozené Duchkové. Jel jsem za ní do jejího bytu v Pardubicích. Neuměl jsem si představit, jak si budu povídat s 82 letou paní, dr. Čermákovou, a proto jsem měl z našeho prvního setkání velké obavy. Dodnes si pamatuji okamžik, kdy mi otevřela drobounká starší paní s úsměvem na rtech. Nervozita během chvíle opadla a já si užíval krásné vyprávění dr. Čermákové. Během rozhovoru jsem se dozvěděl skoro vše, co jsem k bakalářské práci potřeboval. Případné detaily a nejasnosti jsme řešili už jen během hovorů, které jsme vždy vedli ve velmi příjemném a přátelském duchu.

Podruhé jsem se s dr. Čermákovou potkal v Praze při společném setkání, kde byla i Milena. Bylo to už v době, kdy jsem měl práci odevzdanou, ale ještě ne obhájenou. Oběma jsem přivezl kytici jako poděkování za ochotu poskytnout mi potřebné informace a materiály pro moji práci. Dali jsme si výborný oběd, přátelsky si popovídali a v dobré náladě se rozloučili.

Třetí setkání pro mne bylo asi nejvýznamnějším. Jednalo se o oficiální přijetí Mileny Neveklkové – Duchkové v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, o kterém jsem napsal samostatnou kapitolu (kapitola č. 6).

Od té doby se snažím s dr. Čermákovou udržovat alespoň částečný kontakt. Vždy ji rád slyším a poslechnu si, jak se má.

Naše čtvrté setkání proběhlo na podzim roku 2014, kdy jsem ji opět přijel navštívit domů do Pardubic. Setkání se uskutečnilo z důvodu této práce, kdy jsem přijel „vyzvídat“ osobní i profesní zážitky z jejího života, abych je mohl sepsat v této práci. Po pravdě musím říci, že jsem se setkání znovu trochu bál, ale už ne ze stejného důvodu jako při prvním setkání. Tentokrát to bylo jiné. Už jsem dr. Čermákovou znal a moc dobře jsem věděl, jak moc výjimečnou je osobností pro český sport, ale netušil jsem, jak bude reagovat na otázky týkající se především osobního života. Opět mě překvapila a svěřila mi i informace, které bych já sám jen tak někomu nesvěřil.

Obrázek 4 Fotka z návštěvy u dr. Čermákové 15. 10. 2014

Naše zatím poslední setkání se uskutečnilo 7. 4. 2015 opět v Pardubicích, kdy jsem potřeboval doplnit ještě nějaké informace do práce a zapůjčit si ještě nějaké fotografie a ostatní materiály. Původně jsem myslel, že se zde zdrím tak 2 hodiny, ale to nějak

nevyšlo. Odcházel jsem po 4 a půl hodině příjemně stráveného odpoledne a s přemírou informací.

Nakonec musím o dr. Čermákové říci, že si jí jako člověka, který svůj život obětoval skokům do vody, nesmírně vážím a jsem moc rád, že jsem ji mohl osobně poznat. Ani přes nemoci, které dr. Čermákovou trápí, neztrácí kladný pohled na život a na to, co během něj dokázala. A já už se teď těším na naše další setkání, které již máme částečně naplánované.

6 OFICIÁLNÍ PŘIJETÍ MILENY DUCHKOVÉ – NEVEKLOVSKÉ V PARLAMENTU ČR

4. září 2012, týden po obhajobě mé bakalářské práce (Milena Duchková – Neveklovská, biografie československé reprezentantky ve skocích do vody), se uskutečnilo oficiální přijetí Mileny Duchkové – Neveklovské pí. Miroslavou Němcovou (tehdejší předsedkyně Poslanecké sněmovny) v Poslanecké sněmovně Parlamentu České Republiky. Toto velmi zajímavé a příjemné setkání se mi podařilo domluvit za pomoci dlouholetého rodinného přítele, v tehdejší době poslance, Jiřího Papeže. Původně s nápadem uskutečnit toto setkání přišel můj otec (Oldřich Váca – bývalý poslanec). Upřímně musím říct, že jsem si zpočátku vůbec nedokázal představit, jak by toto setkání mohlo vypadat a moc se mi do toho nechtělo. To jsem i po setkání napsal Jiřímu Papežovi. *„Přijetí se moc povedlo. Ani jsem nedoufal, že to bude tak hezké. Když s tím táta prvně přišel, tak jsem si to vůbec neuměl představit a moc se mi do toho nechtělo. Nakonec ale vůbec nelituji. Bylo to super a strašně moc ti děkuji.“*⁵³

Dnes na toto setkání vzpomínám jen v dobrém. 4. září 2012 okolo půl 12 jsme se já, můj otec a moje matka (Zdeňka Vácová) setkali s Milenou, dr. Čermákovou a Mileny sestrou Věnceslavou Pretlovou v parku před Valdštejnskou jízdárnou asi 10 minut chůze od Poslanecké sněmovny. Po krátkém přivítání a přijetí gratulací k úspěšné obhajobě bakalářské práce jsme se vydali na cestu do Poslanecké sněmovny, kde nás očekával Jiří Papež. Po krátkém představení Mileny a dr. Čermákové jsme měli vstoupit do Poslanecké sněmovny. Na první pohled celkem jednoduchý úkon. Na jména jsme měli domluvený volný vstup mimo bezpečnostní rámy. Jediná podmínka byla prokázání se občanskými průkazy. V tom okamžiku dr. Čermáková zjistila, že nemá celou peněženku. Pravděpodobně ji o ni připravil nějaký šikovný chmaták pohybující se na Hlavním vlakovém nádraží. Vše dopadlo dobře, ochranka nás pustila dovnitř i s dr. Čermákovou, které tato událost přijetí v Poslanecké sněmovně nepokazila. Jiří Papež nás zavedl do jednoho ze salónek, kde se scházejí na obědy nejvyšší politici ČR a i nás zde čekal výborný a společensky velmi příjemný oběd.

Jiří Papež měl před setkáním k dispozici celou moji práci, a tak dobře věděl, o koho jde a ptal se Mileny, dr. Čermákové i mě na věci, které ho v práci zaujaly. Po příjemném obědě nás ve 13 hodin čekalo přijetí u pí. předsedkyně Miroslavy Němcové. Těsně před

⁵³ Váca. e-mail ze dne 5. 9. 2012

13 hodinou jsme se setkali u Slavnostního schodiště s pí. Karolínou Buňatovou (pracovnice odd. protokolu). Ta nám stručně řekla, jak setkání proběhne. Odbila 13 hodina a my jsme vystoupali po slavnostním Schodišti do foyer U hodin, kde nás přivítala pí. Němcová. Já jsem pí. Němcové předal DVD s mojí prací a ta poté předala kytici Mileně a dr. Čermákové a vyzvala Milenu k zápisu do Pamětní knihy. Po celou dobu tohoto přijetí byli přítomni novináři, kteří celou událost sledovali, fotografovali a provedli krátký rozhovor s Milenou.

Obrázek 5 Milena Neveklovská s pí. předsedkyní Němcovou při zápisu do Pamětní knihy Poslanecké sněmovny Parlamentu České Republiky⁵⁴

Po této formální části přijetí jsme v doprovodu pí. Němcové odešli do jiného salónku, kde proběhlo neformální setkání. Přítomny byly mimo pí. Němcové a naši skupinky pí. Alena Páralová (ředitelka Kanceláře předsedkyně), pí. Kateřina Kulhánková (vedoucí odd. protokolu) a pí. Eliška Klepalová (tisková tajemnice předsedkyně). Setkání probíhalo ve velmi příjemné atmosféře a hezky jsme si všichni pohovořili u kávy a malého dezertu. Nakonec tohoto setkání se přítomné dámy s námi rozloučily a my jsme za doprovodu průvodce Stanislava Celetky ještě absolvovali prohlídku prostor Poslanecké sněmovny.

⁵⁴ Fotografie poskytnuta tiskovým odborem PSP ČR

Nakonec celé této příjemné návštěvy v prostorách Poslanecké sněmovny jsme se celá skupinka nechala vyfotografovat, abychom měli na tento výjimečný den památku.

Obrázek 6 Zleva: Oldřich Váca, Věnceslava Pretlová, Darek Váca, Milena Neveklovská, dr. Marie Čermáková, Zdeňka Vácová a Jiří Papež

7 SVĚŘENCI

7.1 MILENA NEVEKLOVSKÁ ROZENÁ DUCHKOVÁ

Obrázek 7 Milena Neveklovská 2010⁵⁵

Narodila se 25. 4. 1952 v Praze. Oba její rodiče rekreačně sportovali a nejvíce se věnovali tenisu. Milenina o 4 roky starší sestra Vendula dělala uměleckou (dnes moderní) gymnastiku a volejbal. Její o 5 let starší bratr jezdil na koni. Sama Milena už chodila ve 3 letech na balet a od 6 let dělala také uměleckou gymnastiku.

Už od mala Milenu přitahovala voda. Ve svých 8 letech se spolu se svými sourozenci zúčastnila plaveckých závodů v Tyršově domě. Někdo z přihlížejících odborníků zde prohlásil, aby ji přihlásili na skoky do vody k dr. Čermákové, která už v té době vedla tréninky skokanů do vody. Po prvotní nechuti dr. Čermákové přijmout takto mladou a malou holčičku, začala Milena navštěvovat skokanské tréninky.

Milenin první skokanský úspěch přišel přibližně po roce tréninků, vyhrála svůj první přebornický titul. Ve svých 11 letech se začala skokům věnovat naplno a ukončila tréninky umělecké gymnastiky. Během své aktivní skokanské kariéry dosáhla spousty národních a mezinárodních úspěchů na světové úrovni. Byla natolik úspěšná, že přivezla alespoň jednu zlatou medaili skoro ze všech soutěží konaných nejen na evropské úrovni. Výjimkou je mistrovství světa, které se poprvé konalo až v roce 1973, kdy už se u Mileny objevovaly zdravotní problémy. Odtud si odvezla „jen“ medaili stříbrnou.

⁵⁵ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Ze zdravotních důvodů ukončila aktivní skokanskou činnost ve svých 25 letech a začala pracovat na zubním oddělení v Praze.

V roce 1978 se Mileně a jejímu manželovi, Petrovi Neveklovskému (bývalý kajakář, později trenér volejbalu), narodila dcera Míša. Při mateřské dovolené trénovala mladé skokany do vody a v roce 1979 dostala nabídku trénovat kanadské národní družstvo skokanů. Začátkem roku 1980 vycestovala s roční dcerkou do Kanady, kam za nimi po půl roce odcestoval i její manžel. Po vypršení roční smlouvy se rozhodli, že se už do Čech nevrátí a zůstali v Kanadě. Po této emigraci byla Milena Duchková – Neveklovská vymazána z československých encyklopedií a nesmělo se o ní psát. Proto se můžete setkat s tím, že ve starších knihách či encyklopediích naleznete strohou informaci o zlaté a stříbrné olympijské medaili, u kterých není uvedeno žádné jméno skokana či skokanky.

V roce 1983 byla uvedena do mezinárodní plavecké Síně slávy. Po revoluci, i když bývalý režim Milenu zavrhl, byla v roce 1999 vyhlášena nejlepší českou plavkyní století, v roce 2008 dostala medaili od ČOV (Český olympijský výbor) za zásluhy a v roce 2012, po obhajobě mé bakalářské práce (Milena Duchková – Neveklovská, biografie československé reprezentantky ve skocích do vody), se mi povedlo zařídit oficiální přijetí Mileny u tehdejší předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslavy Němcové.

V dnešní době žije Milena v kanadském Vancouveru, kde je uznávanou zubní lékařkou a nadále sleduje dění okolo skoků do vody.

ÚSPĚCHY VE SKOCÍCH DO VODY (PRKNO I VĚŽ)

Olympijské hry: 1968 (věž – 1. místo, 3m prkno – 10. místo) a 1972 (věž – 2. místo, 3m prkno – 10. místo)

Mistrovství světa: 1973 (věž – 2. místo), 1975 (věž – 5. místo)

Světová univerziáda: 1973 (věž – 1. místo a 3m prkno – 2. místo)

Mistrovství Evropy: 1966 (věž – 4. místo), 1970 (věž – 1. místo) a 1974 (věž – 4. místo)

Mistrovství Evropy juniorů: 1967 (3m prkno – 1. místo)

Evropský pohár: 1965 (věž – 12. místo – ve 13 letech), 1967 (věž – 1. místo), 1971 (věž – 1. místo), 1975 (věž – 2. místo) a 1976 (1m prkno – 2. místo)

7.2 HANA NOVOTNÁ

Obrázek 8 Hana Novotná jako rozhodčí na OH 2012⁵⁶

Narodila se 7. 11. 1964 v Praze. Celá rodina byla sportovně založena. Její matka se věnovala plavání a otec vodnímu pólu, kterému se věnovali i její dva starší bratři. Všichni byli dlouholetými československými reprezentanty. Mladou Hanu se otec snažil vést k plavání, ale ona už od „malinka“ moc ráda skákala do vody a pořád „otravovala“ dr. Čermákovou, aby ji nechala skočit. Tu už to nebavilo a jednou jí řekla, že buď ať trénuje doopravdy anebo vůbec. V roce 1970 se Hana rozhodla a řekla, že chce trénovat doopravdy. Podle Hany k tomu asi nejvíce přispělo přátelství mezi její matkou a matkou Mileny Neveklovské rozené Duchkové. Sama mi k tomu napsala: *„Když jsme byly jednou u nich na návštěvě, tak mi paní Duchková půjčila Mileninu olympijskou medaili. A tak jsem se rozhodla, že jí chci taky.“*⁵⁷

První úspěchy na sebe nenechaly dlouho čekat a během své aktivní skokanské kariéry byla úspěšnou skokankou nejen na národní úrovni, ale i na mezinárodní úrovni. Byla úspěšnou československou reprezentantkou mezi evropskou špičkou. Na světové úrovni se předvedla v roce 1986 na mistrovství světa, kde se umístila na hezkém jedenáctém místě ve skocích z 10m věže. Na olympijské hry se bohužel jako skokanka

⁵⁶ Fotografie ze soukromého archivu Hany Novotné

⁵⁷ Novotná, e-mail. ze dne 10. 6. 2012

nedostala, i když se na ně třikrát kvalifikovala. V roce 1980 ji na OH do Moskvy nepustili trenéři, byla krátce po onemocnění průšnicemi. O čtyři roky později, na OH v Los Angeles, nejela stejně jako ostatní českoslovenští sportovci, protože státy východního bloku tuto olympiádu bojkotovaly. O to víc se připravovala na další možnou olympiádu, která byla v roce 1988 v Soulu. Přesto, že se kvalifikovala, týden před hrami jí svaz oznámil, že nikam nepojede. Víc jí k tomu nikdo neřekl.

To byl i hlavní důvod, proč Hana Novotná ukončila svoji skokanskou kariéru. Sama mi k tomu napsala: *„Po té, co mě týden před odjezdem na OH do Soulu v roce 1988 vyřadili z nominace, díky planým slibům určitých plaveckých funkcionářů a trenérů, jsem už neměla chuť dále v reprezentaci pokračovat. A také jsem musela dokončit školu a starat se o nemocnou matku.“*⁵⁸

Po ukončení aktivní skokanské kariéry se nadále věnovala a pořád věnuje skokům do vody. Od roku 1988 je mezinárodní rozhodčí FINA a LEN. Ve funkci rozhodčí skoků do vody se také dostala na olympijské hry, kterých se v této funkci pravidelně účastní od roku 2004.

Od roku 1991, za doby působení dr. Čermákové jako předsedkyně sekce skoků do vody Českého svazu plaveckých sportů, byla Hana místopředsedkyní této sekce a po dr. Čermákové, v roce 2010, nastoupila na místo předsedkyně, kde je dodnes. Dále byla od roku 2008 do roku 2010 místopředsedkyní LEN TDC (technická komise pro skoky do vody Evropské plavecké federace), od roku 2010 je členkou LEN TDC a od roku 2013 členkou FINA THDC (Technická komise pro skoky do vody z extrémních výšek Světové plavecké federace). V neposlední řadě je aktivní trenérkou skoků do vody české mládeže.

ÚSPĚCHY VE SKOCÍCH DO VODY Z 10M VĚŽE

Mistrovství světa: 1986 – 11. místo

Mistrovství Evropy: v letech 1981 a 1983 (7. místo) a 1985 (5. místo)

Evropský pohár: v letech 1981, 1982, 1984, 1986, 1987 a 1988 (5. místo), 1983 (3. místo) a 1985 (1. místo)

⁵⁸ Novotná. e-mail. ze dne 2. 4. 2015

7.3 HEIDEMARIE BÁRTOVÁ ROZENÁ GRECKÁ

Obrázek 9 Heidemarie Bártová 2015⁵⁹

Narodila se 13. 3. 1965 v Ústí nad Labem. Její rodiče oba plavali, tatínek navíc hrával vodní polo, a tak k plaveckým sportům vedli i svoje děti. Od mala chodila často do bazénu i se svým bratrem. Heidemarie závodně plavala. Na její plavecké tréninky navazovaly tréninky skokanů, kam chodila tento krásný sport sledovat. Nejvíce se jí líbilo, že se skokani chodili ohřívat do sprch. Vadilo jí, že jí je při plavání v bazénu zima a nemůže se jít ohřát. Navíc plavání od zdi ke zdi ji zrovna moc nebavilo. Proto se asi ve svých 9 letech, v roce 1974, rozhodla přihlásit na skoky do vody. Dostala se k trenérovi Mgr. Karlu Pekaři, který ji dovedl k prvním skokanským úspěchům i na její první olympiádu, která se konala v roce 1980 v Moskvě. Celkově se zde umístila na 13. příčce.

Koncem roku 1983, po neshodách s trenérem Mgr. Karlem Pekařem, přešla trénovat k dr. Čermákové. Pod jejím trenérským dohledem se dále zlepšovala a účastnila se dalších mezinárodních závodů. Dosáhla tak různých medailových umístění. V roce 1987 aktivní skokanskou kariéru přerušila, protože spolu se svým manželem, bývalým reprezentantem v judu Vladimírem Bártou, čekala dítě. Po narození syna se ještě k aktivní

⁵⁹ Fotografie ze soukromého archivu Hedemarie Bártové

skokanské kariéře vrátila. V roce 1991 se zúčastnila MS v Austrálii, odkud si přivezla bronzovou medaili. V roce 1992 se dále zúčastnila olympijských her v Barceloně, kde se umístila na krásném 4. místě, které však bylo pro většinu lidí zklamáním. Považovali tento úspěch za neúspěch, protože nepřivezla medaili. Proto se po olympiádě rozhodla ukončit skokanskou kariéru.

Úspěchů z OH mohlo být v podání Heidemarie více. Bohužel OH v Los Angeles v roce 1984 se nezúčastnila, stejně jako ostatní čeští sportovci. Hry byly bojkotovány východním blokem, což se týkalo i Československa. A na OH v Soulu v roce 1988 nejela z již zmíněných rodinných důvodů, byla chvíli po porodu syna.

Po ukončení skokanské kariéry se Heidemarii s manželem narodila dcera a další syn. Společně s manželem začali podnikat v prodeji obuvi. Tím se živí dodnes.

ÚSPĚCHY VE SKOCÍCH DO VODY Z 3M PRKNA

Olympijské hry: 1980 (13. místo) a 1992 (4. místo)

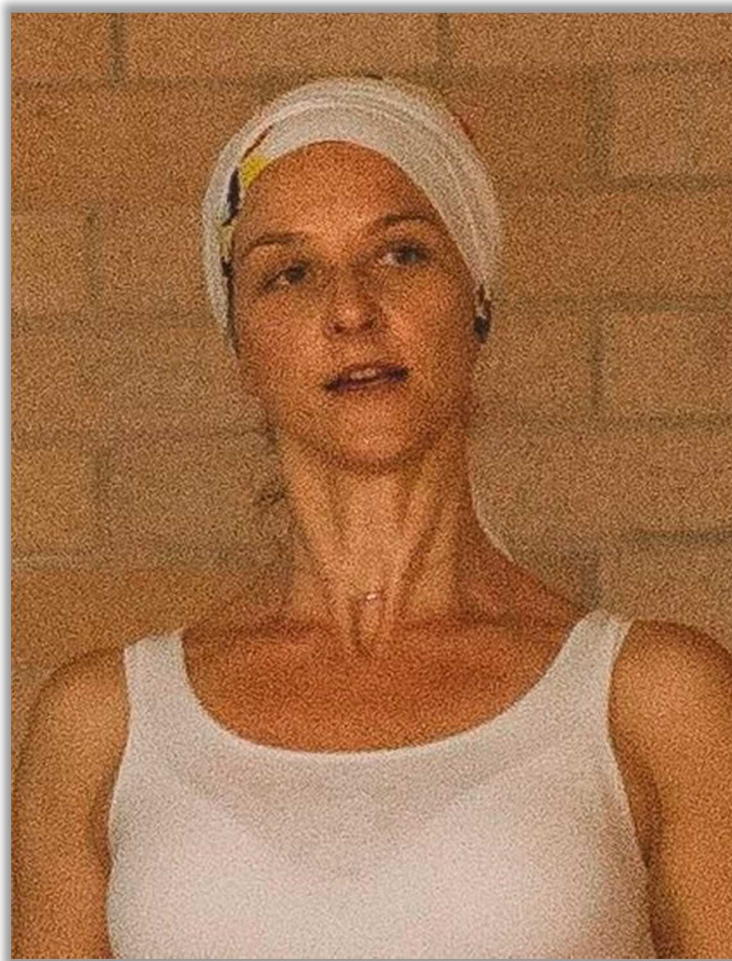
Mistrovství světa: 1991 (3m prkno – 6. místo a 1m prkno – 3. místo)

Družba Moskva: 1984 (náhrada pro sportovce ze zemí, které bojkotovaly OH 1984 v Los Angeles) – 4. místo

Mistrovství Evropy: v letech 1981, 1983 a 1987 (5. místo), 1985 (3. místo), 1991 (4. místo)

Evropský pohár: 1985 (2. místo)

7.4 KRISTÝNA DAŇKOVÁ

Obrázek 10 Kristýna Daňková 2015⁶⁰

Narodila se 28. 1. 1978 v Praze. Rodiče sportovali jen rekreačně, otec hrál baseball. V šesti letech v roce 1984 začala se svojí sestrou Eliškou skákat do vody. Rodiče je chtěli přihlásit na plavání, protože obě milovaly vodu, ale „bohu dík“ plavecký klub v Podolí měl plno, a tak se Kristýna i Eliška objevily na skokanském tréninku u Romana Knotka, kde také zůstaly.

V roce 1988 přešly trénovat k dr. Čermákové. Kristýna byla nejlepší skokankou v juniorské kategorii v ČSSR. Od roku 1992 se účastnila mezinárodních juniorských soutěží a v roce 1995 i mezinárodních soutěží v kategorii dospělých. Její specializace byla zaměřena na skoky z věže.

⁶⁰ Fotografie ze soukromého archivu Kristýny Daňkové

V roce 1995 byla nominována na OH v Atlantě. Bohužel si při náročném tréninku na Ukrajině vážně poranila páteř. Na jaře roku 1996 doktoři zjistili zlomený oblouk obratle a konstatovali tak její okamžitý konec aktivní skokanské kariéry.

Po maturitě na sportovním gymnáziu v Pardubicích v roce 1997 odjela na studijní pobyt do Austrálie, kde studovala anglický jazyk a management pohostinství. Když se v roce 2000 vrátila do České republiky, začala se věnovat tradičnímu a modernímu africkému tanci, pracovala jako trenérka skoků do vody v USK Praha (Univerzitní sportovní klub Praha) a přednášela na seminářích trenérů skoků do vody. V neposlední řadě byla i rozhodčí FINA a LEN. V dnešní době žije v australském Sydney a věnuje se osobnímu trenérství a výuce tance.

ÚSPĚCHY VE SKOCÍCH DO VODY Z 10M VĚŽE

Mistrovství Evropy: 1995 (8. místo)

Evropský pohár: 1995 (6. místo)

Mistrovství světa juniorů: 1993 (3. místo), 1995 (splnila nominaci na olympijské hry v Atlantě v roce 1996)

Mistrovství Evropy juniorů: 1992 (6. místo), 1993 (4. místo), 1995 (7. místo)

8 STŘÍPKY Z ROZHOVORU, ANEB CO SE DO PRÁCE NEVEŠLO

- Kdybyste mohla, chtěla byste ve svém životě něco změnit?

Myslím, že ne. Akorát myslím, že bych se nebyla tak brzy vdávala. Vždyť já jsem se vdávala ve 21 letech.

- Jdete si ještě dneska alespoň zaplavat?

Ne. Jakmile jsem nechala skákání, tak jsem vůbec netoužila po vodě. Dvakrát jsme byli dokonce s manželem u moře, ale mě nebavilo se jenom tak plácát a potom si jít lehnout na pláž.

- Když Milena emigrovala, neměla jste chuť také odejít? Uvažovala jste někdy o emigraci?

V Mexiku 1968 mě oslovil šéf německých skokanů, že by mě vzali jako trenéra na čtyřletou přípravu skokanů na další olympiádu. Nabídl mi výborný plat a bydlení, s podmínkou, že nepojedu zpátky z Mexika do Prahy. Měl to být politický odchod. Šla jsem za panem Bosákem, který byl předsedou ČSTV a vedoucím olympijské delegace, a vše jsem mu řekla. Vymlouval mi to s tím, že když mě budou chtít i potom, tak mě bez problémů pustí. Dobře, jenom jsem si říkala, že to je přece nesmysl. Když Milena bude v Praze a já budu támhle ve Freiburgu, tak jaký bude kontakt? To mě ten šéf říkal: „No ona může jezdit za Vámi na soustředění.“ To ale není žádná příprava. Milena potřebovala soustavnou přípravu. Takže jsem se rozhodla, že zůstanu v Praze.

- Takže jste o emigraci uvažovala.

Uvažovala, ale nechtěla jsem to udělat. Když mi holka vyhraje olympiádu, tak abych jí opustila a čekala, jenom až za mnou přijede. Nevím, jak často by mohla jezdit a co by to bylo za trénink, když by to bylo třeba jenom na týden a pak třeba za měsíc další týden. To by bylo k ničemu. To jsem nechtěla.

No, a když Milena zůstala venku, tak já jsem to nevěděla. A to si mě dokonce pozvali na nějakou schůzi, kde se mě ptali, jestli ji tam mají pustit. Tak jsem jim řekla: „No samozřejmě, proč ne. Je mladá čerstvě vdaná a rodina potřebuje peníze.“ My jsme se asi deset let neviděly, a když v devadesátém přijela, tak jsem se jí ptala, proč mi nic neřekla. „Když oni mě ti Kanadčané říkali, abych to nikomu neříkala.“ A bylo to dobře. Protože si mě

pozvali na vnitro a nemusela jsem lhát, když jsem to nevěděla. Já byla opravdu přesvědčená, že se vrátí. Na mě to mělo jediné následky. Po dobu jednoho roku jsem musela žádat o povolení na každý výjezd. Těch jsem měla opravdu hodně, takže jsem pořád jenom žádala.

Nakonec jsem si připadala, že jsem vychovávala skokany k tomu, aby emigrovali. Další, kdo emigroval, byl Petr Junek, který žije v Las Vegas. O něm jsem i věděla. Po dostudování za mnou přišel s penězi, že chce teď na vždycky odjet a dal mi 500 marek, jestli bych byla tak hodná a odvezla mu je do západního Německa, že si je tam nějak vyzvedne. Potom to byla Zuzana Hellerová. Ta se provdala za Švýcara. A další byla Alena Niederlová, která utekla s manželem do Německa. Ta se nakonec ještě vrátila. Takže asi čtyři emigrovali a já tady zůstala.

- Ani s jedním ze svých životních partnerů nemáte děti. Neuvažovali jste o nich někdy?

Já jsem nemohla mít děti. Měla jsem tři samovolné potraty a jedno mimoděložní těhotenství. Nevím, jestli to bylo dobře nebo špatně. Ale pro ty skoky to bylo určitě dobře.

- Takže skoky do vody byly pro Vás děti?

Přesně tak. Ale takový byl život. A nemám pocit, že bych udělala něco špatně.

- Měla jste i mezinárodní úspěchy?

No nic moc extra. Dařilo se mi hlavně tady.

- Když jste pozorovala Milenu při skocích, řekla jste si někdy: „To bych také dokázala.“

Ne, to bych nikdy nedokázala.

- Měla jste nějaký skokanský vzor?

Ne neměla. V době kdy jsem skákala, tak jsme byli na stejné úrovni.

- Byla jste nervózní, když jste sledovala Vaše svěřence na soutěžích?

Ano, byla jsem nervák, ale nebylo to na mě moc poznat. Měla jsem to uvnitř a snažila jsem se to nedávat najevo.

- Skákala jste raději z 10m věže nebo z prkna?

No tak z věže to ne, to jsem měla problémy. Z věže jsem uměla dva skoky. Skákala jsem věž. Ale ono se mohlo skákat i z pěti metrů. Takže sestava mohla být složena. Některé skoky z desítky a některé z pětky. Tak já jsem z té desítky skákala dva skoky a zbytek z pětky. Bylo to na mě moc vysoko.

- V době, kdy jste skákala, byla součástí tréninků i suchá příprava?

Ne, nebyla. To jsem podle mého zavedla asi až já takovou tu pravidelnou přípravu na suchu. Spousta věcí se dá na suchu naučit a ucelit a potom se použijí při samotném skoku. Všechno se přímo při skákání do vody naučit nedá, protože tam je to moc rychlé.

- Když jsme u té rychlosti, jak jste jako rozhodčí dokázala sledovat, jestli skokané provedli nahlášený skok, nebo udělali o nějaký překot či vrut méně?

No, někteří rozhodčí to vidí a někteří ne. A jsou dobří rozhodčí a špatní rozhodčí. A ti špatní nejsou proto, že by chtěli nějakému skokanu ublížit, ale protože něco nevidí, nebo to vidí jinak.

- Když jste byla na soutěžích jako rozhodčí, byli i ostatní rozhodčí lidi, kteří se skokům věnovali aktivně?

Na mezinárodních závodech většinou ano. Ale u nás jenom někteří.

- Kdy jste začala trénovat skokany?

My jsme se navzájem trénovali, už když jsme skákali. Ale tomu se nedá říct trénink. Přímo trénovat jsem začala v roce 1953.

- A prakticky jste trénovala do doby, kdy tady byl skokanský bazén? (rok 2010)

Ano. A to jsme ještě dostali dopis, jestli bychom uspořádali mistrovství Evropy juniorů v roce 2010. Tak jsme to pochopitelně museli odříct, protože jsme nevěděli, kdy bazén zavřou.

- A nepřemýšleli o tom, že by do plánovaného aquaparku umístili i nový skokanský bazén?

Údajně tam jsou dvě jednometrová prkna, ale skokanská věž nepřipadala v úvahu. Já jsem tam nebyla. Sice se mi Lenka Šmídová (1. pomocná cvičitelka skoků do

vody, když začala dr. Čermáková trénovat své svěřence v Pardubicích) *nabídla, že mě tam dovede, ale já jí pořád říkám, že mě tam nedostane.*

- Pamatujete si nějaký Váš nepovedený skok?

Jednou jsem při 2 ½ překotech napřed spadla v bazénu na Barrandově úplně naplocho na břicho. Já jsem byla modrá od čela až po nártý. Dokonce jsem v té době měla u švadleny šaty, a když jsem byla na zkoušce, tak jsem slyšela, jak si švadleny povídaly, že mě manžel doma pěkně mlátí.⁶¹

⁶¹ Střípky z rozhovorů mezi mnou a dr. Čermákovou z let 2012, 2014 a 2015

9 ŘEKLI O DR. ČERMÁKOVÉ

TOMÁŠ NETERDA

- tajemník SC PAP (Sport club plavecký areál Pardubice), trenér plavání na Sportovním gymnáziu v Pardubicích, známý dr. Čermákové

Jednou jsme se vraceli z Prahy z nějaké schůzky a pí. doktorka řídila. Vedle ní seděl jeden z trenérů skoků do vody pan Gulov, já vzorně vzadu přivázaný, po dálnici jsme jeli asi tak 150km/h, paní Čermáková řídila jednou rukou, pořád jsme jeli v levém pruhu a celou dobu pořád něco vykládala, druhou rukou máchala ze strany na stranu. Já seděl ani nedutal, v druhé ruce telefon, to kdybychom se "otočili" a náhodou to přežili, abych mohl zavolat o pomoc. Kdyby ti, co jsme je předjížděli, věděli, že je předjíždí 70 letá paní, prodají auto a budou jezdit na kole. Nic se nám nestalo, ve zdraví jsme to přežili.

Když se v Pardubicích otevřel jediný regulérní skokanský bazén v ČR, neváhala se z Prahy přestěhovat do Pardubic. Tady trénovala, tady byla duší všech závodů od MSJ, přes MEJ, mezinárodní závody až po domácí šampionáty. Když místní radní rozhodli, že se jediný skokanský bazén zruší a místo toho postaví aquapark, začala dělat všechno pro zachování „svého“ bazénu. Neúspěšně, ostatně, tak jak je to vždycky. Nic nepomohlo. Od rekonstrukce celého areálu už nikdy do bazénu nevkročila, a myslím, že se na něj nebyla ještě ani podívat.⁶²

MILENA NEVEKLOVSKÁ ROZENÁ DUCHKOVÁ

- nejúspěšnější svěrenkyně dr. Čermákové, bývalá trenérka, nyní zubní lékařka v kanadském Vancouveru

K jejím 75. narozeninám jsem ji pozvala do Kanady na návštěvu, vzala jsem si nějaké volno z práce, ale přeci jenom jsem musela taky pracovat, tak jsme s manželem přemýšleli, co s ní uděláme, když budeme v práci. A Petr dostal výborný nápad. Můj dědeček zorganizoval moje výstřižky z novin do plno alb. Tak jsme to před Marii položili a ona to přečetla od začátku až do konce a připadalo jí to, jako kdyby prožívala všechno znovu. Pomalu jsme ji museli tahat od stolu, aby se šla někam podívat.⁶³

⁶² Neterda. e-mail. ze dne 26. 3. 2015

⁶³ Neveklovská. e-mail. ze dne 4. 4. 2015

Krátký rozhovor s Milenou Neveklovskou

- Jaký jste měly vztah s dr. Čermákovou?

V době aktivní to bylo víc jako student a učitel, já jsem poslouchala a nediskutovala, stejně by mi diskuze nebyla k ničemu.

- Jak na tebe působila jako trenérka?

Velmi přísná a nekompromisní, když jsem náhodou nemohla na trénink, tak jsem musela mít velmi dobrou omluvu, takže ani nevím, jestli jsem někdy chyběla.

- Měnily se vaše vztahy spolu s tvými úspěchy?

Myslím, že moc ne. Možná její ke mně.

- Jak se dr. Čermáková chovala, když si měla úspěch, a naopak, když se něco nepovedlo?

Z úspěchu měla radost, a z neúspěchu nedělala velký problém. Myslím, že to dost brala na sebe, že jsme něco neudělaly dobře a přemýšlela, jak to změnit.

- Jak prožívala závody jako trenérka?

Byla nervózní. Snažila se to schovat, ale já jsem ji příliš dobře znala.

- Dávala vysoké cíle, aby tě hecovala?

Vysoké cíle dávala. Myslela jsem si, že to přehání, ale nakonec jsme to skoro vždycky splnily. Na druhé straně, já jsem nepotřebovala hecovat, chtěla jsem to dokázat sama, a tak mě nemusela moc nutit.⁶⁴

MILENA DUCHKOVÁ ST.

- matka Mileny Neveklovské rozené Duchkové

Na trenérky jsme opravdu měly štěstí. Samozřejmě že mě jako mámě není jedno, komu svěřím dítě. A když se ta trenérka nestará jenom o to, kolik Milena naskáče bodů, ale když se semnou také podělí o výchovu a o vzdělání, tak takový vztah je potom ideální. No a právě taková trenérka je dr. Čermáková.⁶⁵

⁶⁴ Rozhovor s Milenou Neveklovskou. e-mail. ze dne 4. 4. 2015

⁶⁵ Duchková starší. ústní sdělení z reportážního filmu „Mistryni je 15“. 1967

KAREL HEJL

- člen sekce skoků do vody českého svazu plaveckých sportů, bývalý skokan a trenér skoků do vody

S Dr. Marií Čermákovou jsem se poznal v mých sportovních začátcích, ještě s jako aktivní závodníci ve skocích do vody.

K pozdější spolupráci však došlo až o mnoho let později, kdy jsem sám začal se svojí trenérskou činností – od r. 1971. V té době již slavila p. Čermáková své největší trenérské úspěchy. Trénovali jsme ve stejném bazénu a stejných tréninkových hodinách a dá se říci i na stejné „tréninkové lavičce“. Každý jsme ale byli členy konkurenčních klubů, já za SK Slavia Praha a p. Čermáková za VŠ Praha. Naše spolupráce byla ale tzv. neklubová, kdy jsme se společně snažili o zvýšení úrovně naší reprezentace. Já v té době ještě na úrovni juniorské, p. Čermáková pak na úrovni dospělé kategorie a dá se říci na úrovni světové. Pro mne byla tato spolupráce velkým trenérským přínosem.

Dr. Čermáková byla velice erudovanou a cílevědomou trenérkou se smyslem podřídit vše pro sportovní úspěch a to jak po stránce profesní, tak i po stránce osobního života. Dá se říci, že šla tvrdě za svým předsevzetím. Tato její cílevědomost byla ale velkým přínosem v její funkcionářské činnosti a to jako předsedkyně úseku skoků do vody, kdy musela velmi často tvrdě obhajovat naši pozici ve Svazu plaveckých sportů a později i jako členka LENU.⁶⁶

HANA NOVOTNÁ

- místopředsedkyně technické komise evropské plavecké federace (LEN), předsedkyně sekce skoků do vody ČSPS (český svaz plaveckých sportů), rozhodčí, bývalá svěřenkyně

Velmi si jí vážím a jsem jí vděčná za to, že mě naučila být nekompromisní a jít za svým cílem, i když to mnohdy bolí. Nic mi neodpustila, mnohokrát jsem chtěla skončit, hlavně když mi to nešlo, ale pak jsem si vždycky řekla, že přece neuteču bez boje, a tak jsem skousla zuby a trénovala dál.

Paní Čermáková vždy pro mě bude důležitou součástí mého sportovního i osobního života. Bez ní bych ve skocích nedosáhla nejen sportovních výsledků, ale i postavení v evropské i světové plavecké organizaci. Když mi před pár lety řekla, jestli bych jí už

⁶⁶ Hejl. e-mail. ze dne 2. 4. 2015

nechtěla tykat, tak jsem byla sice velmi poctěna, ale přišlo mi to naprosto nemyslitelné a neslučitelné s jejím postavením v mých očích. Takže jí dodnes stále vykám.⁶⁷

VLADIMÍR SRB

- předseda ČSPS (Český svaz plaveckých sportů)

Mistrovství Evropy 1987 se uskutečnilo ve francouzském Štrasburku. Součástí příprav organizačního výboru byly i lednové mezinárodní závody, kde se střídali plavci, skokané do vody, synchronizované plavkyně s velkou módní přehlídkou plavek a spodního prádla. Jestliže plavci i skokané závodili v běžných disciplínách, pak v exhibici synchronizovaného plavání se střídala reprezentantka Japonska ve špičkové sólové sestavě se skupinovým plaváním asi třicetičlenné skupiny místních dívek a žen, které se pokoušely o něco jako skupinové synchro. Protože módní přehlídka se uskutečnila na velkém pódiu, které bylo spouštěno (a zpět vytahováno) ze stropu haly, dosáhly závody naprosto neúměrné délky. Těchto závodů jsem se zúčastnil jako vedoucí a pochopitelně i dr. Čermáková jako trenérka Heidemarie Grecké i rozhodčí.

Jen pro zpestření, slavnostní večere pro vedoucí výprav, organizátory a VIP začínala po půlnoci a končila skoro ve tři hodiny ráno. A trvala by ještě déle, nebýt toho, že při podávání digestivu dr. Čermáková zvolala „autobusy už jedou“ a skončila tak celou večeri, mohli jít funkcionáři ráno rovnou na závody. Pro pořádek nutno dodat, že na autobusy jsme všichni čekali venku na mrazu ještě minimálně 15 minut.⁶⁸

LENKA ŠMÍDOVÁ

- 1. pomocná cvičitelka skoků do vody, když začala dr. Čermáková trénovat své svěřence v Pardubicích

Jak jsem se seznámila s pí. Dr. Čermákovou. Psal se rok 1990 a v Pardubicích se otevíral 50m bazén, jehož součástí byl i skokanský bazén. V té době byl nejlepší v ČR a splňoval podmínky i pro mezinárodní závody. Že byl nejlepší, věděla i dr. Čermáková, a to byl hlavní důvod, proč opustila trénování v Praze a přestěhovala se do Pardubic. S sebou vzala jak Heidemarii Bártovou – Greckou, juniorky sestry Elišku a Kristýnu Daňkovy. Později přibyli další.

⁶⁷ Novotná. e-mail. ze dne 2. 4. 2015

⁶⁸ Srb. e-mail. ze dne 8. 4. 2015

Když už asi dva měsíce trénovala v Pardubicích, oslovila jsem ji, i když s velkou obavou, zda by nebylo možno začít s trénováním dětí. Ona souhlasila a takto začala naše spolupráce. Nejdříve mi říkala, ať s ní chodím na tréninky jak na suchou přípravu do tělocvičny, tak i na bazén. Její tréninky byly pokaždé jiné a nikdo si nedovolil ji nerespektovat. Byla velice přísná, od každého vyžadovala maximum, a to trénovala jak dopoledne tak i odpoledne. Ale pozor, když někdo přišel později na trénink, nebo když nebyl podle její představy proveden skok do vody, jak má být, někdo něco nepochopil, tak se tak rozzlobila, že by to do tak malé postavy nikdo neřekl a jak se její klidný hlas proměnil – to nemohu ani napsat. Ale bez její přísnosti a disciplíny, kterou očekávala od každého svěřence, se kterým měla velké cíle, které skoro vždycky splnila, a to platí i u Heidemarie Bártové – Grecké, že pod jejím vedením obsadila na OH v Barceloně 4. místo, by nebyla výbornou trenérkou a také hlavní organizátorkou všech závodů i s mezinárodní účastí ve skocích do vody, které se konaly v Pardubicích. Mezi takové závody patří i MEJ v roce 1994, závody O štít města Pardubic a další. Kdo s ní spolupracoval na přípravě a organizaci závodů tak ví, jak to s ní nebylo lehké. Pokud každému alespoň dvakrát za den nevynadala, že správně neplní úkoly, které ona rozdala, tak to nebyla ona. Jakmile závody začaly a probíhalo vše jak má být tak byla nejšťastnějším člověkem a po skončení všem poděkovala. Ale než ty závody začaly, to bylo nervozity, jéjej.

Jsem ráda, že jsem tenkrát ten krok udělala a oslovila jsem ji. Paní dr. Čermáková je člověk s laskavou duší, upřímným a milým srdcem. Jsem moc ráda, že patřím, jak ona říká, k jejím kamarádkám. Naše spolupráce se změnila na přátelský vztah, který trvá dodnes. Děkuji Vám za vše.

Celý svůj život obětovala skokům do vody, získala ne jednu olympijskou medaili, že je čestnou členkou LENU do konce svého života za to jí velké DÍKY.

Ale vím, jak moc ji mrzí, že při přestavbě pardubického bazénu na Aquacentrum se nenašlo místo pro skoky do vody, i když je tam bazén s dvěma 1m prkny. Vím, jak ji mrzí, že s pomocí LENU, mezinárodního olympijského výboru a dalších institucí nenašla pochopení u představitelů města Pardubic k zachování skoků do vody v České republice.⁶⁹

⁶⁹ Šmídová. e-mail. ze dne 10. 4. 2015

10 DISKUZE

Cílem mé diplomové práce bylo charakterizovat život a vývoj sportovní kariéry dr. Marie Čermákové, skokanky, trenérky a rozhodčí skoků do vody. Myslím si, že se mi cíl této práce podařilo splnit.

Prvním úkolem bylo získání souhlasu dr. Čermákové k sepsání její biografie. S dr. Čermákovou jsem byl v kontaktu od psaní mé bakalářské práce „Milena Duchková – Neveklovská, biografie československé reprezentantky ve skocích do vody“. Proto jsem jí zavolał a svůj záměr jí sdělil. Dr. Čermáková, přes malé obavy, že nebudu mít o čem psát, souhlasila a přislíbila mi pomoc. To jak v podobě předání informací o soukromém životě, tak i poskytnutí kontaktů na lidi, kteří by mi mohli sdělit další údaje.

Druhým úkolem bylo získání informací z osobního, závodního, pedagogického, a trenérského života a z doby, kdy usedala na lavici jako rozhodčí. Některé informace týkající se především trenérské kariéry jsem měl už z doby, kdy jsem pracoval na bakalářské práci. Zdrojem ostatních informací byla především sama dr. Čermáková, která se o svůj život semnou podělila během mých návštěv u ní.

Třetím úkolem bylo získání informací o dr. Čermákové od jejích svěřenců a přátel. Tento úkol byl pro mě asi nejtěžší. Oslovení jsem neustále odkládal, protože jsem nevěděl, co přesně po nich budu chtít za informace. Proto jsem se jim ozýval postupně, podle toho, na co jsem při psaní zrovna narazil. Bývalí svěřenci a přátelé dr. Čermákové mi až na pár výjimek přislíbili pomoc. Bohužel, ne všichni měli dostatek času na obsáhlejší komunikaci. Oslovení lidé začali potřebné informace postupně posílat a já je chronologicky zařazoval do své práce. Nakonec se ke mně všechny potřebné a důležité informace dostaly včas.

Čtvrtým úkolem bylo seznámení s metodikou skoků do vody. V této části jsem částečně navázal na moji bakalářskou práci, kde jsem se zaměřil na stručnou a pro laiky dobře srozumitelnou charakteristiku skoků do vody. V této diplomové práci jsem se více zaměřil na skoky do vody z pohledu trenéra a rozhodčího. Proto jsem čerpal z odborné literatury zaměřené na skoky do vody. Dr. Čermáková mi pro tuto část zapůjčila svoji disertační práci z roku 1962, zaměřenou na techniku a metodiku odrazu z pružného prkna, která pro mě byla zajímavým zdrojem informací.

Pátým úkolem byla kompletace všech získaných informací. Ze získaných zkušeností z psaní mé bakalářské práce jsem už věděl, jak lze tento úkol splnit. Prvně jsem si vytvořil časovou osnovu s nejdůležitějšími událostmi a postupně jsem je obohacoval o další získané informace tak, aby vše chronologicky navazovalo.

Šestým úkolem bylo vytvoření fotodokumentace. Na první pohled, celkem jednoduchý úkol. Bohužel dr. Čermáková má jen velmi malé množství fotografií. V jejím soukromém archivu fotografie z dětství a doby, kdy aktivně skákala, chybí a ani se mi nepovedlo najít žádný jiný zdroj, odkud bych tyto fotografie mohl doplnit. Z tohoto důvodu jsou přiloženy fotografie až z doby, kdy už byla trenérkou skoků do vody. Některé fotografie jsem použil ze své bakalářské práce a od lidí, kteří se s dr. Čermákovou přátelí.

Věřím, že se mi v mé diplomové práci povedlo ucelit informace o PhDr. Marii Čermákové, CSc., a obohatit je o zajímavé postřehy, zážitky a názory.

11 ZÁVĚR

Dr. Čermáková je opravdu velmi výjimečná žena, která svůj život věnovala své největší lásce, skokům do vody. V osobním životě moc štěstí neměla, a tak se pro ni „dětmi“ staly právě skoky do vody. V naší malé republice dokázala tento krásný sport dostat na světovou úroveň. Mezi jejími svěřenci bylo několik velmi úspěšných skokanů na světové úrovni. Bohužel po zrušení jediného regulérního skokanského bazénu v Pardubicích zbyly jen skokanské bazény v Praze a v Brně a došlo k velkému úpadku skoků do vody v České republice.

Závěrem práce bych chtěl říci, že jsem velmi rád, že jsem si toto téma vybral. PhDr. Marie Čermáková, CSc. je člověk, kterého si nesmírně vážím a je mi ctí, že jsem ji mohl poznat a napsat o ni tuto práci. Budu rád, když ode mne tuto práci přijme jako poděkování za to, co ve svém životě dokázala.

12 RESUMÉ

PHDR. MARIE ČERMÁKOVÁ, CSc.

Je bývalá velmi úspěšná československá skokanka do vody a od 50. let trenérka skoků do vody. Do historie skoků do vody se zapsala především trenérstvím našich nejúspěšnějších skokanů. Mezi ně patří například Milena Neveklovská – Duchková, Tomáš Krčma, Alena Niederlová, Hana Novotná, Heidemarie Bártová rozená Grecká, sestry Lucie a Andrea Absolonovy, sestry Kristýna a Eliška Daňkovi a Jaroslav Makohin. Každý z nich dosáhl nějakého úspěchu na mezinárodní úrovni. První jmenovaná dokonce úspěchu největšího, zlaté a stříbrné medaile z olympijských her.

Za vynikající činnost v oblasti skoků do vody obdržela významná ocenění. Například diplom za vynikající přínos v zapojení žen a dívek do sportu od Mezinárodního olympijského výboru a v roce 2014 byla uvedena do Síně slávy Unie profesionálních trenérů.

Dr. Marie Čermáková začala se skoky do vody ve svých 11 letech (1941) a aktivně skákala do roku 1957. Už během aktivní skokanské kariéry se začala od roku 1953 věnovat trenérství, u kterého vydržela až do roku 2010, kdy byl zrušen jediný regulérní bazén pro skoky do vody v Pardubicích.

V dnešní době žije 85. letá dr. Čermáková v Pardubicích. Stále ráda sleduje soutěže ve skocích so vody a nikdy nezanevřela ani na svoje svěřence, se kterými se snaží být stále v kontaktu.

13 SUMMARY

MARIE ČERMÁKOVÁ, PHDR., CSc.

She is a former successful Czechoslovak diver and since the 1950s a coach as well. She went down in history above all with the coaching our most successful divers. Some of them are for instance Milena Neveklovská – Duchková, Tomáš Krčma, Alena Neiderlová, Hana Novotná, Heidemarie Bártová nee Grecká, Lucie and Andrea Absolon sisters, Kristýna and Eliška Daněk sisters and Jaroslav Makohin. Each of them reached an international success. The first above named reached even one of the highest success – the Olympic gold and silver medals.

She was awarded significant prizes for outstanding contribution in diving sphere. For example an award from The International Olympic Committee for great contribution concerning engagement the women and girls in sports, and, in 2014, she was introduced to the Professional Coaches Union's Hall of Fame.

Dr. Marie Čermáková started with diving in her eleven (1941) and she was diving actively till 1957. Even during her active diving she started her coaching from 1953, which she finished only in 2010 after the only diving swimming pool in the Czech republic had been shut down in Pardubice.

Nowadays, the 85-year-old Dr. Čermáková lives in Pardubice. She loves watching diving competitions and she hasn't stopped loving her charges who she has been all the time in contact with.

14 SEZNAM LITERATURY

TIŠTĚNÉ ZDROJE:

1. ČERMÁKOVÁ, Marie a Čeněk KOHLMANN. *Skáče Milena*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1971, 110 s. 27-068-71.
2. ČERMÁKOVÁ, Marie. *Skoky do vody: ověřovací a přípravný výcvik - úkoly, cíle, obsah*. Příručka ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové
3. ČERMÁKOVÁ, Marie. *Technika a metodika nácviku odrazu při skocích do vody z pružného prkna*. Praha, 1962. Kandidátská disertační práce. Institut tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce Prof. Ladislav Serbus.
4. HOCH, Miloslav et al. *Plavání: Teorie a didaktika*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983, 176 s. Učebnice pro vysoké školy.
5. KOVAŘOVIC, Karel, Ivana FELGROVÁ a Eva PESLOVÁ. *Plavání: plavecké sporty a plavání ve vícebojích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009, 78 s. ISBN 978-802-4617-466.
6. VÁCA, Darek. *Milena Duchková – Neveklovská, biografie československé reprezentantky ve skocích do vody*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Mgr. Radek Zeman.
7. *Vodní sporty*. Praha: Olympia, 1979, roč. 1979, č. 8. ISSN 0139-6765.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

1. 2010. Pomáhala při jeho zrodu. Teď je svědkem i jeho předčasného konce. In: *E15.cz / Mladá fronta*. [online]. 27. 7. [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: <http://magazin.e15.cz/regiony/pomahala-pri-jeho-zrodu-ted-je-svedkem-i-jeho-predcasneho-konce-846368>
2. BERÁNEK, Jaroslav. 2000. Českého Ukrajince vedla australská Češka. In: *iDNES.cz*. [online]. 25. 9. [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: http://oh.idnes.cz/ceskeho-ukrajince-vedla-australska-ceska-fpm-/olympiada-sydney.aspx?c=A000925080600s2k_voda_ber
3. GUTWIRTH, Ota. *Zpravodajství* [rozhlasový pořad]. *Skoky do vody jsou v Pardubicích historií*. ČRo Pardubice, 2. 7. 2010 10:45

4. *Historie katedry*. In: *Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy* [online]. 2015 [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: <http://www.ftvs.cuni.cz/FTVS-820.html>
5. HUBENÝ, Jaroslav. 2014. Za zlato na olympiádě dostala tři tisíce, za stříbro se musela sbalit. In: *iDNES.cz* [online]. 31. 10. [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: http://pardubice.idnes.cz/uspesna-trenerka-z-pardubic-oslavila-jubilejni-narozeniny-pob-/pardubice-zpravy.aspx?c=A141031_2112119_pardubice-zpravy_msv
6. MALÝ, Jakub. *Máme hosty* [rozhlasový pořad]. *Trenérka olympijské vítězky: Ve skupině jsem pro ni neměla místo*. ČRo Pardubice, 6. 10. 2014 8:35
7. NOHEJL, Tomáš. 2004. Skokanka se dočkala her až jako sudí. In: *iDNES.cz* [online]. 12. 8. [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: http://oh.idnes.cz/skokanka-se-dockala-her-az-jako-sudi-d61-/olympiada-ateny.aspx?c=A040811_212633_oh04_plav_rav
8. NOVÁK, Ondra. *Jak dnes žijí* [rozhlasový pořad]. *Marie Čermáková*. ČRo Pardubice, 29. 12. 2009 17:15
9. *Official FINA website* [online]. 2015 [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: <http://www.fina.org/H2O/>
10. PAVLIS, Zdeněk. 2008. Olympijská vítězka Duchková: Z věže klidně skočím. Ale po nohou!. In: *Sport.cz* [online]. 8. 7. [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: <http://www.sport.cz/ostatni/vodni-sporty/clanek/132645-olympijska-vitezka-duckova-z-veze-klidne-skocim-ale-po-nohou.html>
11. ZLINSKÝ, Milan. 2010. Bazény vyschnou. V Pardubicích začíná stavba akvaparku za 489 milionů. In: *iDNES.cz* [online]. 2. 9. [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: http://pardubice.idnes.cz/bazeny-vyschnou-v-pardubicich-zacina-stavba-akvaparku-za-489-milionu-1pu-/pardubice-zpravy.aspx?c=A100902_1443303_pardubice-zpravy_klu

FILMY

1. MERTL, Pavel. *Cena za dokonalost*. Dokumentární film. Československá televize II. Program, 1971
2. *Tak skáče Duchková*. Instrukční film. Ústřední škola ČTO Praha, 1970

3. VALCHÁŘ, Josef. *Mistryni je 15*. Reportáž. Československá televize Praha, 1967

ÚSTNÍ SDĚLENÍ

1. BÁRTOVÁ, H. E-mailová korespondence: 2015
2. ČERMÁKOVÁ, M. Ústní sdělení: 2012, 2014 a 2015
3. HEJL, K. E-mailová korespondence: 2015
4. NETERDA T. E-mailová korespondence: 2015
5. NEVEKLOVSKÁ, M. E-mailová korespondence: 2012, 2015
6. NOVOTNÁ, H. E-mailová korespondence: 2012, 2015
7. SRB, V. E-mailová korespondence: 2015
8. ŠMÍDOVÁ, L. E-mailová korespondence: 2015

15 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Dr. Marie Čermáková na svých 85. narozeninách (2014)	- 12 -
Obrázek 2 Zlatá medaile z OH v Mexiku 1968.....	- 28 -
Obrázek 3 Stříbrná medaile z OH v Mnichově 1972	- 30 -
Obrázek 4 Fotka z návštěvy u dr. Čermákové 15. 10. 2014.....	- 39 -
Obrázek 5 Milena Neveklovská s pí. předsedkyní Němcovou při zápisu do Pamětní knihy Poslanecké sněmovny Parlamentu České Republiky	- 42 -
Obrázek 6 Zleva: Oldřich Váca, Věnceslava Pretlová, Darek Váca, Milena Neveklovská, dr. Marie Čermáková, Zdeňka Vácová a Jiří Papež	- 43 -
Obrázek 7 Milena Neveklovská 2010	- 44 -
Obrázek 8 Hana Novotná jako rozhodčí na OH 2012	- 46 -
Obrázek 9 Heidemarie Bártová 2015	- 48 -
Obrázek 10 Kristýna Daňková 2015	- 50 -
Obrázek 11 Dr. Čermáková při tréninku s Milenou Duchkovou – Neveklovskou v Podolí v roce 1966	- 72 -
Obrázek 12 Zleva Věra Čáslavská, Milena Duchková – Neveklovská a dr. Čermáková po příletu do Prahy z OH v Mexiku 1968	- 72 -
Obrázek 13 Poděkování dr. Čermákové za úspěšnou reprezentaci na OH 1968 v Mexiku ... - 73 -	
Obrázek 14 Tomáš Krčma v roce 1977	- 73 -
Obrázek 15 Dr. Marie Čermáková s Heidemarií Bártovou – Greckou okolo roku 1983- 74 -	
Obrázek 16 Artur Bordag – přítel dr. Čermákové v letech 1973 – 1986	- 74 -
Obrázek 17 Dr. Čermáková okolo roku 1990	- 75 -
Obrázek 18 Dr. Čermáková s Kristýnou Daňkovou okolo roku 1995	- 75 -
Obrázek 19 Nástup skokanů při MS juniorů v pardubickém skokanském bazénu v roce 1999	- 76 -
Obrázek 20 Dr. Čermáková ve funkci rozhodčí na Evropském poháru ve Vídni v roce 1999	- 76 -
Obrázek 21 Dr. Čermáková s Jaroslavem Makohinem a Milenou Duchkovou – Neveklovskou v roce 2001	- 77 -
Obrázek 22 Dr. Čermáková při přidělení titulu čestné členky LEN v roce 2003.....	- 77 -
Obrázek 23 Dr. Čermáková ve funkci rozhodčí na ME v Madridu v roce 2004	- 78 -
Obrázek 24 Dr. Čermáková s Milenou Duchkovou – Neveklovskou ve Vancouveru v roce 2005	- 78 -
Obrázek 25 Odpověď bývalého prezidenta ČR, Václava Klause, na žádost o pomoc v boji o zachování skokanského bazénu v Pardubicích z roku 2008.....	- 79 -
Obrázek 26 Diplom dr. Čermákové od Mezinárodního olympijského výboru za vynikající přínos v zapojení žen a dívek do sportu z roku 2010	- 80 -
Obrázek 27 Dr. Čermáková s bývalým předsedou SC PAP (Sport club plavecký areál Pardubice) Jiřím Kalhousem okolo roku 2010.....	- 81 -
Obrázek 28 Mé první setkání s dr. Čermákovou v roce 2012	- 81 -
Obrázek 29 Mé druhé setkání s dr. Čermákovou a první setkání s Milenou Duchkovou – Neveklovskou v roce 2012	- 82 -
Obrázek 30 Památeční medaile od Českého olympijského výboru při příležitosti 30 let od OH v Los Angeles v roce 1984, které byly bojkotovány zeměmi východního bloku včetně ČSSR	- 82 -

Obrázek 31 Cena, kterou obdržela dr. Čermáková při uvedení do Síně slávy Unie profesionálních trenérů v roce 2014	- 83 -
Obrázek 32 Miroslav Sedlák (předseda SC PAP) přející dr. Čermákové k 85. narozeninám v roce 2014	- 84 -
Obrázek 33 Tomáš Neterda (tajemník SC PAP) přející dr. Čermákové k 85. narozeninám v roce 2014	- 84 -
Obrázek 34 Barrandovský bazén v roce 1935	- 85 -
Obrázek 35 Barrandovský bazén v roce 2015	- 85 -
Obrázek 36 Skokanská zařízení v pardubickém skokanském bazénu v roce 2005.....	- 86 -
Obrázek 37 Skokanská zařízení (dvě 1m prkna) v novém aquaparku v Pardubicích po zrušení skokanského bazénu v roce 2015.....	- 86 -
Obrázek 38 Výzdoba bytu dr. Čermákové – koláž „zlaté“ olympiády 1968 v Mexiku.	- 87 -
Obrázek 39 Výzdoba bytu dr. Čermákové – památeční mísy ze závodů, kde byla jako rozhodčí	- 87 -

16 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Příklady čísel skoků s výpočtem koeficientu obtížnosti..... - 9 -

17 PŘÍLOHY

FOTOGRAFIE

Obrázek 11 Dr. Čermáková při tréninku s Milenou Duchkovou – Neveklvskou v Podolí v roce 1966⁷⁰

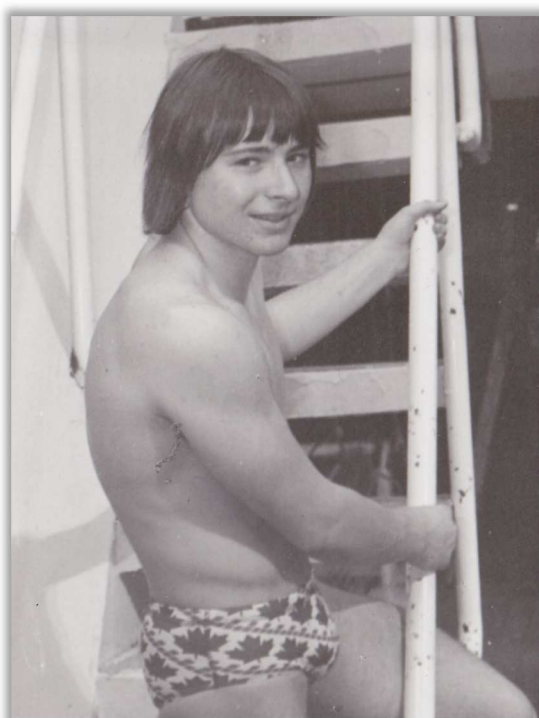
Obrázek 12 Zleva Věra Čáslavská, Milena Duchková – Neveklvská a dr. Čermáková po přeletu do Prahy z OH v Mexiku 1968⁷¹

⁷⁰ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové – Neveklvské

⁷¹ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové – Neveklvské

Obrázek 13 Poděkování dr. Čermákové za úspěšnou reprezentaci na OH 1968 v Mexiku⁷²

Obrázek 14 Tomáš Krčma v roce 1977⁷³

⁷² Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

⁷³ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

Obrázek 15 Dr. Marie Čermáková s Heidemarii Bártovou – Greckou okolo roku 1983⁷⁴

Obrázek 16 Artur Bordag – přítel dr. Čermákové v letech 1973 – 1986⁷⁵

⁷⁴ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

⁷⁵Fotografie dostupná z:

<https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/item/JG5YH6OYOQQHH62A554HR34GP3NE2DYB>

Obrázek 17 Dr. Čermáková okolo roku 1990⁷⁶

Obrázek 18 Dr. Čermáková s Kristýnou Daňkovou okolo roku 1995⁷⁷

⁷⁶ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

⁷⁷ Fotografie z archivu Českého svazu plaveckých sportů

Obrázek 19 Nástup skokanů při MS juniorů v pardubickém skokanském bazénu v roce 1999⁷⁸

Obrázek 20 Dr. Čermáková ve funkci rozhodčí na Evropském poháru ve Vídni v roce 1999⁷⁹

⁷⁸ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

⁷⁹ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

Obrázek 21 Dr. Čermáková s Jaroslavem Makohinem a Milenou Duchkovou – Neveklousovou v roce 2001⁸⁰

Obrázek 22 Dr. Čermáková při přidělení titulu čestné členky LEN v roce 2003⁸¹

⁸⁰ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

⁸¹ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

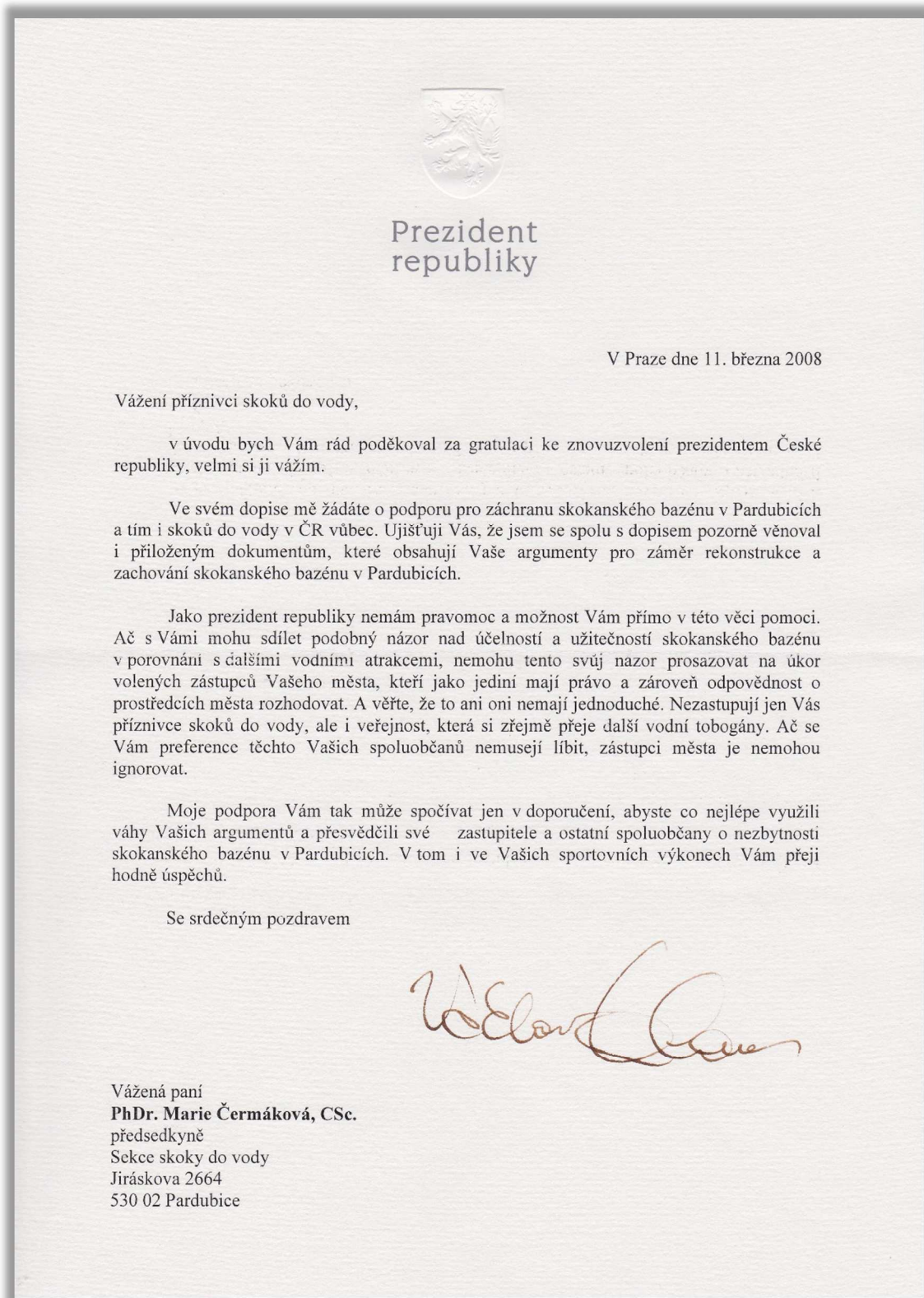
Obrázek 23 Dr. Čermáková ve funkci rozhodčí na ME v Madridu v roce 2004⁸²

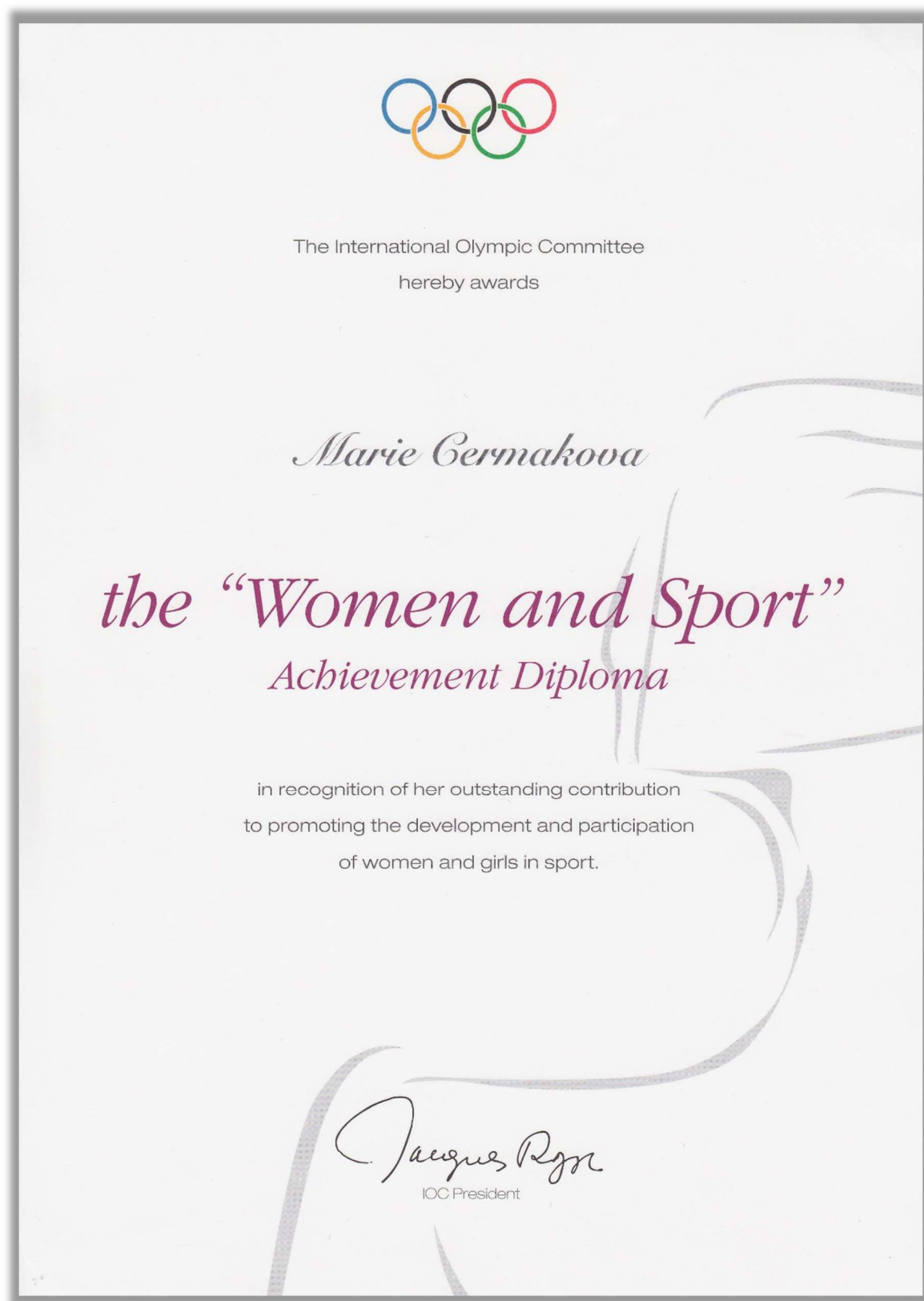
Obrázek 24 Dr. Čermáková s Milenou Duchkovou – Neveklousovou ve Vancouveru v roce 2005⁸³

⁸² Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

⁸³ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

Obrázek 25 Odpověď bývalého prezidenta ČR, Václava Klause, na žádost o pomoc v boji o zachování skokanského bazénu v Pardubicích z roku 2008

Obrázek 26 Diplom dr. Čermákové od Mezinárodního olympijského výboru za vynikající přínos v zapojení žen a dívek do sportu z roku 2010

Obrázek 27 Dr. Čermáková s bývalým předsedou SC PAP (Sport club plavecký areál Pardubice) Jiřím Kalhouskem okolo roku 2010⁸⁴

Obrázek 28 Mé první setkání s dr. Čermákovou v roce 2012

⁸⁴ Fotografie ze soukromého archivu dr. Marie Čermákové

Obrázek 29 Mé druhé setkání s dr. Čermákovou a první setkání s Milenou Duchkovou – Neveklousovou v roce 2012

Obrázek 30 Památní medaile od Českého olympijského výboru při příležitosti 30 let od OH v Los Angeles v roce 1984, které byly bojkotovány zeměmi východního bloku včetně ČSSR

Obrázek 31 Cena, kterou obdržela dr. Čermáková při uvedení do Síně slávy Unie profesionálních trenérů v roce 2014

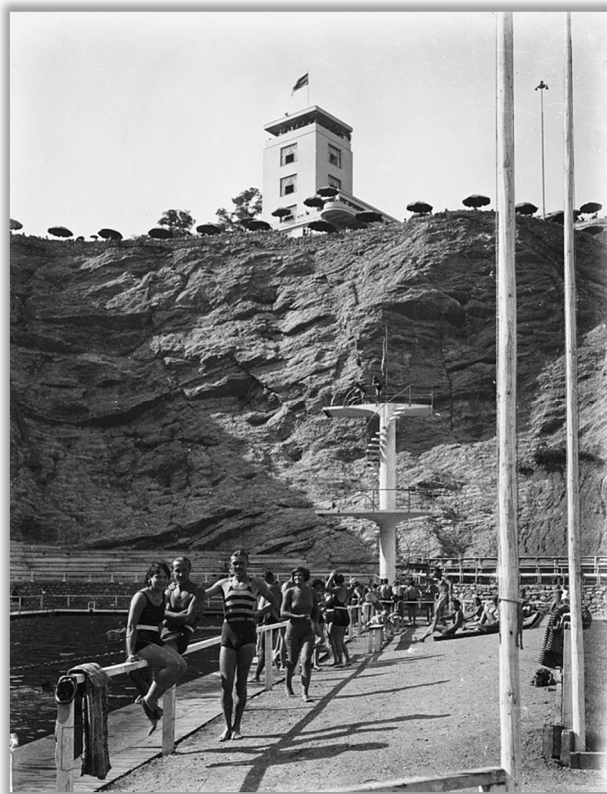
Obrázek 32 Miroslav Sedlák (předseda SC PAP) přející dr. Čermákové k 85. narozeninám v roce 2014⁸⁵

Obrázek 33 Tomáš Neterda (tajemník SC PAP) přející dr. Čermákové k 85. narozeninám v roce 2014⁸⁶

⁸⁵ Fotografie ze soukromého archivu Tomáše Neterdy

⁸⁶ Fotografie ze soukromého archivu Tomáše Neterdy

Obrázek 34 Barrandovský bazén v roce 1935⁸⁷

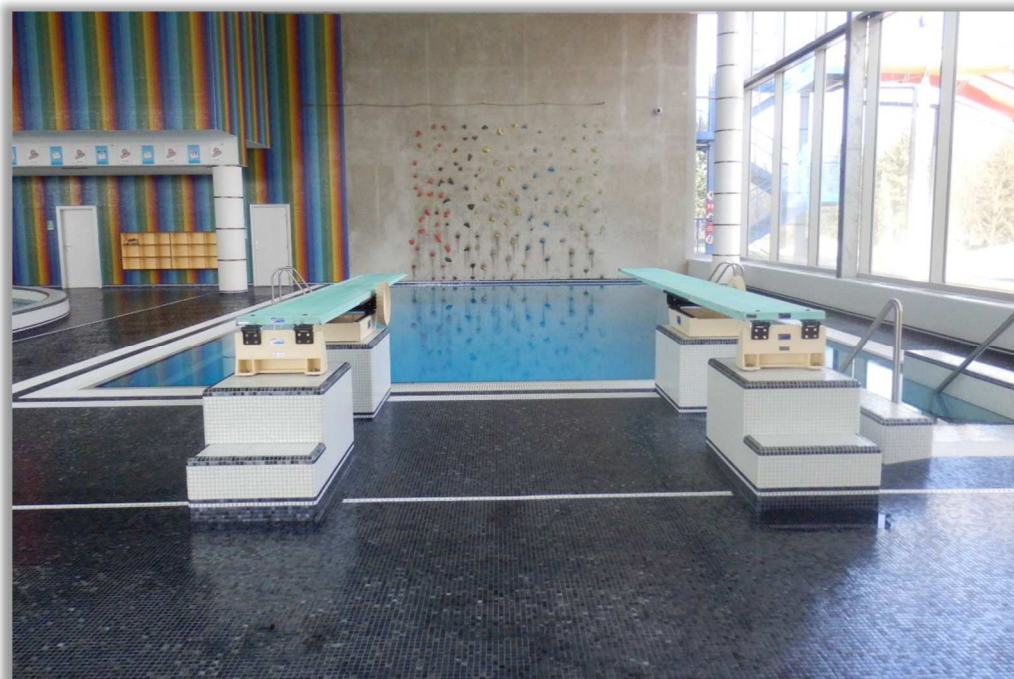

Obrázek 35 Barrandovský bazén v roce 2015

⁸⁷ Fotografie dostupná z: <http://radio.cz/cz/rubrika/kultura/vystava-ukazuje-promeny-prahy-behem-ctyr-desetileti>

Obrázek 36 Skokanská zařízení v pardubickém skokanském bazénu v roce 2005⁸⁸

Obrázek 37 Skokanská zařízení (dvě 1m prkna) v novém aquaparku v Pardubicích po zrušení skokanského bazénu v roce 2015

⁸⁸ Fotografie dostupná z: http://radil.sweb.cz/bazeny_cr/pardubice/big/scn0107.jpg

Obrázek 38 Výzdoba bytu dr. Čermákové – koláž „zlaté“ olympiády 1968 v Mexiku

Obrázek 39 Výzdoba bytu dr. Čermákové – památeční mísy ze závodů, kde byla jako rozhodčí